

Hala cuju

A H L I   M A J L I S

M E S Y U A R A T

K E R A J A A N

**KELANTAN
MELANGKAH
KE HADAPAN
2018–2023**

Unit Perancang Ekonomi Negeri (UPEN) Kelantan
Blok 1, Aras 1, Kompleks Kota Darulnaim
Kota Bharu, Kelantan

HALA TUJU PORTFOLIO AHLI MAJLIS MESYUARAT KERAJAAN, KELANTAN MELANGKAH KE HADAPAN 2018-2023

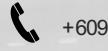
Cetakan Kedua: MEI 2019

Hak Cipta Terpelihara.

UNIT PERANCANG EKONOMI NEGERI KELANTAN
Blok 1, Aras 1, Kompleks Kota Darulnaim,
15503 Kota Bharu Kelantan

Hubungi Kami di:

+609- 744 3333

+609- 744 3411

upen@kelantan.gov.my

Rekabentuk oleh:

ATAP STUDIO
Lot 2416, Kg Panchor,
Jalan Raja Perempuan Zainab II,
16100 Kota Bharu
Kelantan.

+6019-450 1676

ryhan.mdn@gmail.com

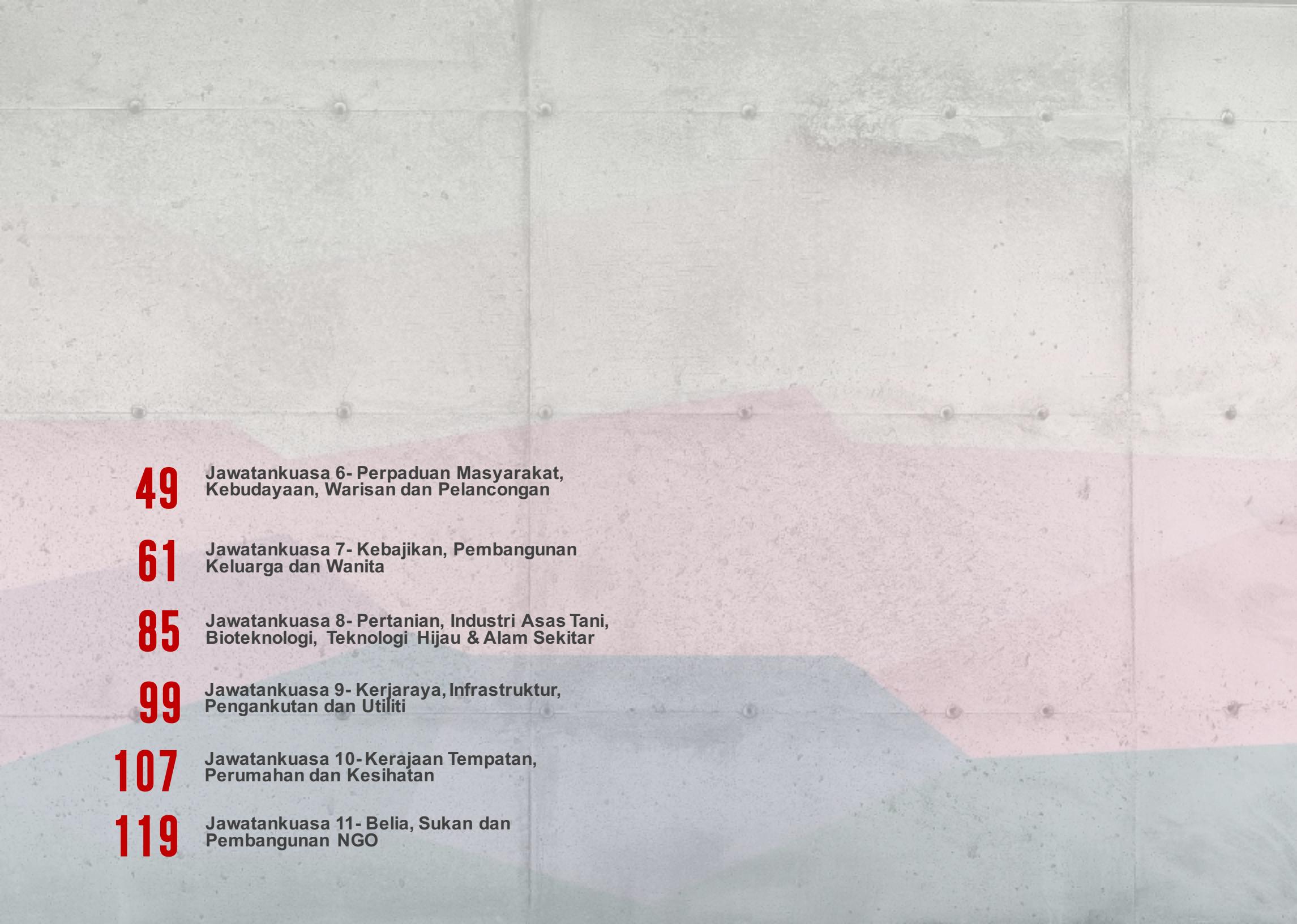

Hakcipta @ 2019 UPEN NEGERI KELANTAN

Kandungan

- II** Perutusan oleh Yang Amat Berhormat Ustaz Dato' Bentara Kanan Menteri Besar Kelantan
- III** Kata Alu- Aluan oleh Yang Berhormat Dato' Setiausaha Kerajaan Negeri
- 01** Pengenalan
- 02** Misi, Visi dan Objektif
- 03** Ringkasan Rumusan Hasil Bengkel Portfolio Exco:
- 05** Jawatankuasa 1- Tanah, Sumber Asli, Perancangan Ekonomi dan Kewangan
- 17** Jawatankuasa 2- Pentadbiran Awam, Pembangunan Wilayah, Kesejahteraan Rakyat dan Integriti
- 27** Jawatankuasa 3- Pembangunan Insan, Pendidikan, Pengajian Tinggi, Sains & Teknologi Maklumat
- 35** Jawatankuasa 4- Pembangunan Islam, Dakwah, Penerangan dan Hubungan Seranta
- 43** Jawatankuasa 5- Perindustrian, Perdagangan, Pelaburan & Pembangunan Usahawan

-
- 49** Jawatankuasa 6- Perpaduan Masyarakat, Kebudayaan, Warisan dan Pelancongan
- 61** Jawatankuasa 7- Kebajikan, Pembangunan Keluarga dan Wanita
- 85** Jawatankuasa 8- Pertanian, Industri Asas Tani, Bioteknologi, Teknologi Hijau & Alam Sekitar
- 99** Jawatankuasa 9- Kerjaya, Infrastruktur, Pengangkutan dan Utiliti
- 107** Jawatankuasa 10- Kerajaan Tempatan, Perumahan dan Kesihatan
- 119** Jawatankuasa 11- Belia, Sukan dan Pembangunan NGO

PERUTUSAN DARI YANG AMAT BERHORMAT USTAZ DATO' MENTERI BESAR KELANTAN

Assalamualaikum WRT

Alhamdulillah, bersyukur ke hadrat Allah SWT di atas anugerah rahmat dan nikmat-Nya kepada kita sekalian. Dalam suasana yang aman dan harmoni, kita diberi taufiq dan hidayah untuk terus berkhidmat kepada negeri dan rakyat di bumi Kelantan ini dengan terus menjulang dasar Membangun Bersama Islam.

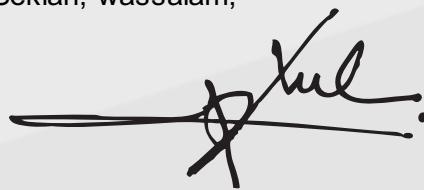
Hala Tuju Portfolio Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan Kelantan Melangkah Kehadapan (2018-2023) satu usaha kesinambungan daripada Pelan Strategik Kelantan Melangkah Kehadapan – Keberkatan, Kemakmuran, Kebajikan (2016-2025) yang telah diterbitkan oleh Unit Perancang Ekonomi Negeri (UPEN) Kelantan pada tahun 2016. Penerbitan dokumen ini bakal menjadi rujukan dalam setiap perancangan dan pelaksanaan di setiap Jabatan dan Agenzi Kerajaan Negeri.

Dalam usaha menghasilkan Hala Tuju AMMK Kelantan Melangkah Kehadapan (2018-2023) ini 3 (tiga) aspek utama telah dijadikan sebagai tonggak utama dalam setiap perancangan iaitu aspek ekonomi, sosial dan kebersihan.

Pelan perancangan jangka pendek 5 tahun ini akan memberi gambaran yang lebih jelas mengenai hala tuju dan wawasan Kerajaan Negeri sehingga tahun 2023. Dengan adanya satu pelan tindakan yang komprehensif ini, Kerajaan Negeri akan mampu untuk bergerak sebagai sebuah negeri yang mempunyai daya saing pembangunan yang tinggi serta dapat menangkis anasir-anasir negatif ke arah untuk melahirkan masyarakat Islam yang rabbani.

Akhir kata, saya berharap semoga visi dan misi yang telah digariskan dalam hala tuju ini akan tercapai dengan jayanya. Mudah-mudahan segala usaha murni ini akan mendapat keberkatan daripada Allah SWT dan dijadikan sebagai pahala dan bekalan untuk kehidupan di akhirat nanti.

Sekian, wassalam,

USTAZ DATO' HAJI AHMAD BIN YAKOB, S.J.M.K., D.J.M.K. (Kelantan)
Dato' Bentara Kanan
Menteri Besar Kelantan

“ Dengan adanya satu pelan tindakan yang komprehensif ini, kerajaan negeri akan mampu untuk bergerak sebagai sebuah negeri yang mempunyai daya saing pembangunan yang tinggi serta dapat menangkis anasir-anasir negatif ke arah untuk melahirkan masyarakat Islam yang rabbani. ”

KATA ALUAN

YANG BERHORMAT DATO' SETIAUSAHA KERAJAAN NEGERI

Assalamualaikum WRT

Alhamdulillah, bersyukur ke hadrat Allah SWT kerana dengan izin dan inayah-Nya, Hala Tuju Portfolio Majlis Mesyuarat Kerajaan Kelantan Melangkah Kehadapan (2018-2023) telah berjaya disiapkan dengan jayanya. Setinggi-tinggi penghargaan dan tahniah juga diucapkan kepada semua pihak yang terlibat terutamanya kepada Unit Perancang Ekonomi Negeri Kelantan selaku urusetia dalam menyiapkan Hala Tuju serta di atas usaha dan inisiatif yang diambil bagi sehingga terhasilnya penerbitan hala tuju ini.

Dengan adanya Hala Tuju ini sudah pasti ianya akan menjadi rujukan utama pentadbiran ke arah mencapai visi dan misi kerajaan negeri menjelang tahun 2025 sebagaimana yang terkandung di dalam Pelan Strategik Kelantan Melangkah Kehadapan – Keberkatan, Kemakmuran, Kebajikan (2016-2025).

Pelan Strategik tersebut merupakan satu perancangan teras kerajaan negeri untuk memacu negeri Kelantan ke arah satu tahap yang lebih progresif, dinamik dengan kekuatan, peluang dan sumber yang ada merangkumi aspek sosial serta ekonomi.

Matlamat penting yang ingin dicapai adalah untuk menjadikan negeri Kelantan sebuah negeri yang rakyatnya menikmati keberkatan, kemakmuran dan kebajikan, mengoptimumkan hasil menerusi amalan tadbir urus yang cekap, telus dan berintegriti dengan berpaksikan konsep Ubudiyah, Mas'uliyyah dan It'qan.

Hala Tuju lima tahun ini telah dirangka dengan mengambil kira pelbagai aspek ini diharap dapat menjadi pemandu kepada semua Jabatan dan Agensi Kerajaan Negeri dalam setiap perancangan dan pelaksanaan serta dapat memberi imej baru kepada Kerajaan Negeri. Semua jentera pentadbiran Negeri di semua peringkat pengurusan adalah diharapkan mengambil perhatian serta memberi sokongan yang padu ke arah pelaksanaan Hala Tuju ini.

Akhir kata, marilah sama-sama kita memanjangkan doa kepada Allah SWT agar negeri Kelantan sentiasa dilimpahi Keberkatan, Kemakmuran dan Kebajikan di bawah pentadbiran Kerajaan yang berteraskan dasar Membangun Bersama Islam.

DATO' HJ NAZRAN BIN MUHAMMAD, S.P.S.K (Kelantan)
Dato' Kaya Setia
Setiausaha Kerajaan Kelantan

“ Matlamat penting yang ingin dicapai adalah untuk menjadikan negeri Kelantan sebuah negeri yang rakyatnya menikmati keberkatan, kemakmuran dan kebajikan, mengoptimumkan hasil menerusi amalan tadbir urus yang cekap, telus dan berintegriti dengan berpaksikan konsep Ubudiyyah, Mas’uliyyah dan It’qan. ”

Pengenalan

Kelantan Melangkah Kehadapan :
Keberkatan, Kemakmuran dan Kebajikan merupakan satu agenda utama YAB Ustaz Dato' Haji Ahmad bin Yakob selaku Menteri Besar Kelantan yang meneruskan legasi pentadbiran dasar Membangun Bersama Islam yang berpandukan syariat Islam di negeri ini.

Kerajaan Membangun Bersama Islam yang telah diterokai oleh Mantan Menteri Besar, Almarhum Tuan Guru Dato' Bentara Setia Haji Nik Abdul Aziz bin Nik Mat telah menyaksikan bahawa kegigihan beliau selama 23 tahun telah berjaya membawa negeri ini membangun mengikut acuan Islam. Asas yang unggul peninggalan beliau ini menjadi rujukan keramat kepada kita selaku generasi penyambung untuk membawa negeri warisan ini melangkah ke hadapan mencari keberkatan, kemakmuran dan kebajikan.

Kelantan Melangkah Kehadapan merupakan satu fasa baharu dalam pentadbiran Kerajaan Negeri setelah kejayaan kerajaan hari ini mentadbir Negeri Kelantan selama 29 tahun berteraskan Dasar Membangun Bersama Islam.

Dalam tempoh tersebut Kerajaan Negeri telah membawa Negeri Kelantan ke suatu tahap yang tersendiri dengan menerajui berbagai perubahan dalam pentadbiran bagi memastikan pembangunan negeri yang seimbang dari segi rohani dan fizikal.

“**Kelantan Melangkah Kehadapan merupakan satu fasa baharu dalam pentadbiran Kerajaan Negeri setelah kejayaan kerajaan hari ini mentadbir Negeri Kelantan selama 29 tahun berteraskan Dasar Membangun Bersama Islam.**”

Hala Tuju AMMK Kelantan Melangkah Kehadapan (2018-2023) ini adalah satu usaha kesinambungan daripada Pelan Strategik Kelantan Melangkah Kehadapan – Keberkatan, Kemakmuran, Kebajikan (2016-2025) yang telah diterbitkan oleh Unit Perancang Ekonomi Negeri (UPEN) Kelantan pada tahun 2016. Dalam usaha menghasilkan Hala Tuju ini 3 (tiga) aspek utama telah dijadikan sebagai tonggak utama dalam setiap perancangan iaitu aspek ekonomi, sosial dan kebersihan.

Cetusan idea YAB Ustaz Dato' Bentara Kanan Menteri Besar ini telah dibengkelkan Cameron Highlands pada 1 hingga 3 Ogos 2018 yang melibatkan semua AMMK, Ketua-ketua Jabatan dan Agensi Kerajaan Negeri Kelantan bagi merangka satu Hala Tuju yang komprehensif dengan berlandaskan asas utama dasar Membangun Bersama Islam.

Pelan perancangan Hala Tuju jangka pendek 5 tahun ini akan memberi gambaran yang lebih jelas mengenai hala tuju dan wawasan Kerajaan Negeri sehingga tahun 2023. Dengan adanya satu pelan tindakan Hala Tuju yang komprehensif ini, akan menjadi rujukan utama dalam setiap perancangan dan pelaksanaan oleh Jabatan dan Agensi Kerajaan Negeri.

Dengan berteraskan 3 teras utama yang dijadikan sebagai tonggak dalam setiap perancangan, ekonomi, sosial dan kebersihan ini, kesemua portfolio AMMK telah meletakkan 41 elemen sebagai teras utama, 112 elemen sebagai bidang utama, 242 bilangan strategi dan seterusnya menjadikan keseluruhan program adalah sebanyak 626 program. Hala Tuju ini telah bermula pada akhir tahun 2018 sehingga tahun 2023.

KELANTAN MELANGKAH KE HADAPAN: Merupakan Satu Program Teras Bagi Menzahirkan Segala Legasi, Misi Dan Visi Kerajaan Negeri Setelah Kejayaan Mentadbir Negeri Kelantan Selama 25 Tahun

“Kelantan melangkah ke hadapan” dapat digerakkan dengan berpaksikan 3 (TIGA) TONGGAK UTAMA iaitu “Keberkatan”, “Kemakmuran”, “Kebajikan”

VISI

- > Menjadikan Kelantan sebagai sebuah negeri yang sentiasa melangkah ke hadapan terutama dari aspek ekonomi, sosial dan kebersihan selari dengan Dasar Membangun Bersama Islam.

MISI

- > Menjadikan Kelantan sebagai sebuah negeri yang sentiasa dilimpahi keberkatan, kemakmuran dan berkebajikan dengan mendokong sepenuhnya syariat Islam menerusi pentadbiran yang berintegriti berteraskan konsep Ubudiyah, Mas’uliyyah dan It’qan (UMI).
- > Menjadikan Kelantan sebagai sebuah negeri yang mempunyai daya saing yang tinggi dari aspek ekonomi dengan mengimbangi pembangunan fizikal dan pembangunan sahsiah.
- > Untuk mewujudkan sebuah masyarakat yang mengamalkan nilai-nilai kehidupan Islam yang sebenar dalam kehidupan sehari-hari.

OBJEKTIF

- > Objektif utama Hala Tuju Portfolio Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan (AMMK) - Kelantan Melangkah Kehadapan (2018-2023) ini adalah sebagai panduan utama serta penggerak secara sistematis, proaktif dan kompetitif semua jabatan dan agensi-agensi negeri dalam usaha untuk mencapai wawasan negeri.
- > Hala Tuju Portfolio Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan (AMMK) - Kelantan Melangkah Kehadapan (2018-2023) ini adalah manifestasi terhadap Pelan Strategik Kelantan Melangkah Kehadapan (2016-2025) serta untuk memberi gambaran yang lebih jelas mengenai hala tuju dan perancangan negeri dalam tempoh 5 (lima) tahun (2018-2023).
- > Dengan penghasilan Hala Tuju Portfolio Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan (AMMK) - Kelantan Melangkah Kehadapan (2018-2023) ini, secara tidak langsung akan meningkatkan kecekapan, kualiti kerja dan produktiviti di semua peringkat jabatan, agensi dan institusi kerajaan.

J A W A T A N   K U A S A

JK 1

JK 2

JK 3

JK 4

JK 5

JK 6

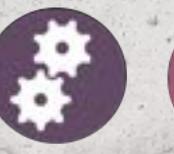
JK 7

JK 8

JK 9

JK 10

JK 11

T E R A S   U T A M A

1

2

3

4

1

2

3

4

1

2

3

4

1

2

3

4

1

2

3

4

1

2

3

4

1

2

3

4

1

2

3

4

1

2

3

4

1

2

3

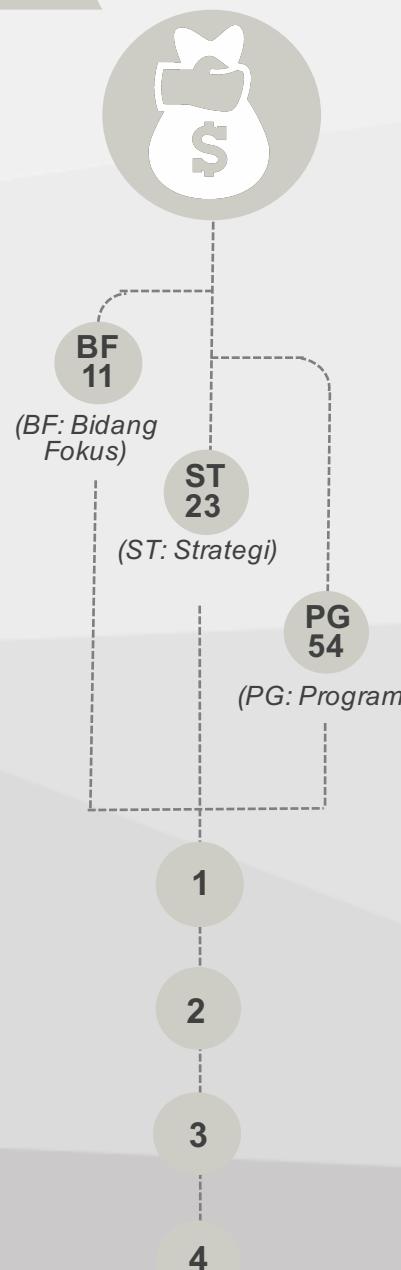
4

1

2

3

JAWATANKUASA 1- TANAH, SUMBER ASLI, PERANCANGAN EKONOMI DAN KEWANGAN

Skop Utama	Bidang Fokus	Aspek
1 Tanah BF:3 ST:5 PG:18	<ul style="list-style-type: none"> 1 Tanah terbiar. 2 Nilai aset tidak alih dalam Negeri. 3 Hasil dan pendapatan Negeri dari sumber tanah. 	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ekonomi 2 Ekonomi 3 Ekonomi
2 Sumber Asli BF:4 ST:8 PG:16	<ul style="list-style-type: none"> 1 Petroleum dargas 2 Kepelbagaian sumber hasil dari sumber asli hutan dan mineral secara mapan. 3 Sumber air sebagai sumber hasil negeri. 4 Perlombongan Silika 	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ekonomi 2 Ekonomi 3 Ekonomi 4 Ekonomi
3 Perancang Ekonomi BF:2 ST:3 PG:6	<ul style="list-style-type: none"> 1 Peningkatan KDNK Negeri. 2 Pembangunan ekonomi Islam. 	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ekonomi 2 Ekonomi
4 Kewangan BF:2 ST:7 PG:13	<ul style="list-style-type: none"> 1 Hasil Negeri Kelantan 2 Penggubalan Dasar Kewangan Negeri Kelantan 	<ul style="list-style-type: none"> 1 Ekonomi 2 Ekonomi

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1) Tanah Terbiar.

1

Tanah

BF:3 ST:5 PG:18

2

Sumber Asli

BF:4 ST:8 PG:16

3

Perancang Ekonomi

BF:2 ST:3 PG:6

4

Kewangan

BF:2 ST:7 PG:13

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<p>1. Menangani masalah tanah terbiar melalui Pesuruhjaya Tanah Kelantan (PTK).</p>	<p>1. Program kesedaran terhadap pemilik-pemilik tanah persendirian untuk memajukan tanah yang terbiar. 2. Menyelaras zon perancangan RT jajahan. 3. Pengambilan terhadap tanah-tanah persendirian yang berpotensi tinggi untuk dimajukan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • BKPK/PTG/ JPBD 	Jangka Sederhana

Bidang Fokus (BF: 1) Nilai Aset Tidak Alih Dalam Negeri.

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<p>2. Mengenal pasti dan membangunkan tanah kerajaan termasuk tanah milik yang berpotensi untuk meningkatkan jumlah dan nilai aset dalam negeri.</p>	<p>4. Pengumpulan data tanah-tanah kerajaan dan tanah milik yang berpotensi untuk ditambah nilai setiap jajahan. 5. Mengenal pasti tanah-tanah yang berpotensi untuk dimajukan selaras dengan perancangan pembangunan, rancangan pemajuan dan kajian tanah.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • BKPK/PTG/ JPBD 	Jangka Pendek
	<p>6. Memajukan tanah-tanah yang berpotensi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • BKPK/PTG/ JPBD 	Jangka Sederhana
		<ul style="list-style-type: none"> • BKPK/PTG/ JPBD 	Jangka Panjang

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 3)

Hasil Dan Pendapatan Negeri Dari Sumber Tanah.

1

Tanah

BF:3 ST:5 PG:18

2

Sumber Asli

BF:4 ST:8 PG:16

3

Perancang Ekonomi

BF:2 ST:3 PG:6

4

Kewangan

BF:2 ST:7 PG:13

	STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1	3. Mempercepatkan proses permohonan milik tanah dan penyelesaian permohonan tanah tertunggak (2016 & sebelum).	7. Menyemak semula SOP Permohonan Milik Tanah.	• PTG	Jangka Pendek
2	4. Memaksimumkan kutipan dan tunggakan hasil tanah serta keseluruhan hasil negeri dan membanteras penipuan serta ketirisan hasil.	8. Pembahagian tugas dan penjadualan secara teratur dan terancang ke atas tindakan penguatkuasaan sebagaimana berikut:- <ul style="list-style-type: none"> • Pelanggaran syarat kegunaan tanah • Rondaan berkala • Tinjauan risikan dan siasatan awalan • Operasi penguatkuasaan • Kerja-kerja pemantauan statik di tapak kuari, pangkalan pasir dan tapak pemindahan tanah • Sekatan jalan raya • Siasatan berdasarkan aduan awam • Permintaan agensi kerajaan bagi tindakan penguatkuasaan	• Agensi Penguatkuasaan	Jangka Pendek/Sederhana
3		9. Mengesan dan mencegah kegunaan tanah bermilik yang bertentangan dengan syarat-syarat kegunaan tanah dan yang gagal membayar cukai tanah. 10. Mengawasi tanah kerajaan, tanah rizab dan tanah lombong supaya tidak diduduki secara tak sah. 11. Meminimumkan ketirisan hasil Negeri melalui pemantauan dan penguatkuasaan ke atas aktiviti perlombongan mineral dan bahan batuan. 12. Mencadangkan pengelasan tanah baru sesuai dengan perkembangan semasa Tanah Pekan dan Desa. (Berpandukan Persempadan Bandar dan Desa yang dinyatakan dalam Rancangan Pemajuan)	• PTG/ JPBD	Jangka Pendek
4				

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 3)

Hasil Dan Pendapatan Negeri Dari Sumber Tanah.

1

Tanah

BF:3 ST:5 PG:18

2

Sumber Asli

BF:4 ST:8 PG:16

3

Perancang Ekonomi

BF:2 ST:3 PG:6

4

Kewangan

BF:2 ST:7 PG:13

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
	13. Memberi kesedaran kepada masyarakat supaya memahami dasar, peraturan, had penggunaan dan hukuman serta mematuhi peruntukan perundangan dan peraturan tanah. 5. Memudahkan cara permohonan projek-projek pembangunan dan pelaburan hartanah.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN 	Jangka Pendek
	14. Membuat rasionalisasi proses, prosedur, bayaran dan pegangan hak milik. 15. Meningkatkan kemasukan pelaburan dalam bidang pembangunan tanah. 16. Mengadakan pekeliling bagi tujuan tersebut. 17. Mengadakan undang-undang bagi mengusaha hasil pengairan wilayah seperti pasir laut sebagai hasil Negeri. 18. Memasukkan item pasir laut dalam Kaedah Tanah Kelantan 1966.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN/PTG 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1) Petroleum Dan Gas

1

Tanah

BF:3 ST:5 PG:19

2

Sumber Asli

BF:4 ST:8 PG:16

3

Perancang Ekonomi
BF:2 ST:3 PG:6

4

Kewangan
BF:2 ST:7 PG:13

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> Menuntut hak royalti untuk menjadikan petroleum dan gas sebagai sumber hasil baharu Kerajaan Negeri Kelantan. Memastikan pendaratan minyak dan gas di pesisir pantai negeri Kelantan. Membangunkan sektor petroleum dan gas. 	<ol style="list-style-type: none"> Mengadakan rundingan tuntutan hak royalti dengan Kerajaan Persekutuan. Mengadakan rundingan pendaratan minyak dan gas dengan Kerajaan Persekutuan. Menubuhkan Perbadanan Petroleum Kelantan. 	<ul style="list-style-type: none"> UPEN 	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 2)

Kepelbagai Sumber Hasil Dari Sumber Asli Hutan Dan Mineral Secara Mapan.

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> Aktiviti pembalakan dan perlombongan hendaklah berdasarkan kuota tahunan. Peningkatan hasil Kerajaan Negeri melalui sektor “eco-forest tourism”/ eko-pelancongan dengan melindungi dan memelihara khazanah hutan dan sumber dari hutan. 	<ol style="list-style-type: none"> Pengekalan hutan sedia ada dan meningkatkan pemantauan dan penguatkuasaan dari pencerobohan hutan. Syarat Kelulusan bagi projek TLC hendaklah dinyatakan dengan jelas bahawa pemaju perlu menanam pokok klon balak (TLC atau multispesies) selepas sahaja penebangan hutan sebelum membuka kawasan baharu bagi mengawal hakisan tanah dan sedimentasi yang menyebabkan kemerosotan kualiti air sungai. Menyeferakan pembangunan ladang hutan yang telah diluluskan bagi menampung bekalan kayu mentah untuk industri hiliran. Membangunkan industri pemprosesan kayu secara hiliran di negeri Kelantan 	<ul style="list-style-type: none"> JPNK/PTG 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 2)

Kepelbagaian Sumber Hasil Dari Sumber Asli Hutan Dan Mineral Secara Mapan.

1

Tanah

BF:3 ST:5 PG:19

2

Sumber Asli

BF:4 ST:8 PG:16

3

Perancang Ekonomi

BF:2 ST:3 PG:6

4

Kewangan

BF:2 ST:7 PG:13

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
6. Mengenal pasti kekayaan hasil kawasan hutan yang dilindungi.	8. Mengenal pasti potensi dan rizab jenis-jenis sumber galian negeri dan mengawal eksplorasi sumber galian yang berlebihan. 9. Menyemak semula kelulusan lesen pajakan lombong sedia ada. 10. Mewujudkan makmal mineral 11. Memastikan bahan mineral mentah diproses di dalam negeri dan dikeluarkan dalam bentuk "end product".	• PTG	Jangka Pendek
		• PTG	

Bidang Fokus (BF: 3)

Sumber Air Sebagai Sumber Hasil Negeri.

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
7. Penjanaan hasil menerusi pengurusan sumber air.	12. Menubuhkan Majlis Sumber Air Negeri Kelantan. 13. Mengeluarkan garis panduan kaedah-kaedah penggunaan air bagi maksud perkilangan dan pertanian komersial.	• UPEN/JANK	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 4)

Perlombongan Silika

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
8. Kawasan silika dibangunkan melalui PTK	14. Mewartakan kawasan silika 15. Mempromosikan kawasan silika untuk dibangunkan secara komersial. 16. Mengenal pasti rakan kongsi untuk membangunkan dan mengusahakan kawasan yang telah diwartakan dengan industri berdasarkan silika.	• PTG	Jangka Sederhana

portfoto
13

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1) Peningkatan KDNK Negeri.

1

Tanah

BF:3 ST:5 PG:19

2

Sumber Asli

BF:4 ST:8 PG:16

3

Perancang Ekonomi
BF:2 ST:3 PG:6

4

Kewangan

BF:2 ST:7 PG:13

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ul style="list-style-type: none"> 1. Menjadikan sektor pembuatan sebagai salah satu daripada penyumbang utama KDNK Negeri Kelantan. <ul style="list-style-type: none"> • Selain dari sektor perkhidmatan dan sektor pertanian 2. Pembangunan ekonomi kawasan sempadan 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Mengoptimumkan kawasan-kawasan industri sedia ada serta mewujudkan kawasan-kawasan industri baharu yang berpotensi. 2. Menyediakan kemudahan-kemudahan infrastruktur di tapak-tapak industri. 3. Mempelbagaikan sektor pembuatan bagi menjana pendapatan. 4. Mengkaji kerjasama dengan pihak berkuasa negeri/negara yang bersempadan melalui platform IMT-GT dan JDS. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN/MITI/PKINK/MIDA/ECERDC 	Jangka Pendek/ Sederhana
		<ul style="list-style-type: none"> • UPEN/ECERDC/EPU 	Jangka Sederhana/ Panjang

Bidang Fokus (BF: 2) Pembangunan Ekonomi Islam.

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
3. Menggalakkan pembangunan ekonomi secara Islam.	<ul style="list-style-type: none"> 5. Mengadakan seminar dan bengkel pembangunan ekonomi Islam. 6. Mewujudkan Enakmen Institut Kemajuan Ekonomi Islam. 	<ul style="list-style-type: none"> • IPTG/JAHAEIK 	Jangka Pendek
		<ul style="list-style-type: none"> • SPARK/IPTG 	Jangka Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1) Hasil Negeri Kelantan

1

Tanah

BF:3 ST:5 PG:19

2

Sumber Asli

BF:4 ST:8 PG:16

3

Perancang Ekonomi

BF:2 ST:3 PG:6

4

Kewangan

BF:2 ST:7 PG:13

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1. Memastikan prosedur dan sistem pungutan hasil (SOP) dipatuhi sepenuhnya.	1. Memperkemas fungsi dan bidang tugas jawatankuasa berkaitan hasil. 2. Menjalankan kerja-kerja pengauditan secara berkala. 3. Memperbanyakkan kursus berkaitan prosedur kewangan dan arahan perpendaharaan. 4. Menggalakkan jabatan-jabatan negeri untuk membuat semakan semula kadar-kadar hasil atau caj-caj bayaran yang dikuatkuasakan oleh jabatan-jabatan. 5. Mempergiatkan naik taraf status tanah mukim kepada tanah bandar bagi semua Pentadbir Tanah.	• PKN/UAD/Pelbagai Jabatan/PTG/PTJ	Jangka Pendek
2. Mengenal pasti punca hasil baru.	6. Menganjurkan kursus-kursus berbayar yang memerlukan pematuhan aspek teknikal 7. Menambahkan kapasiti pengeluaran kuari melalui penambahan pembelian mesin pemprosesan kuari di JKR Kuari (anggaran peningkatan hasil dari RM20 juta ke RM40 juta setahun).	• Jab Pertanian/JPV/JPS/JKR/JPBD • JKR	Jangka Pendek Jangka Sederhana
	8. Menguatkuasakan garis panduan pembekalan batuan dari JKR Kuari bagi kerja-kerja berkaitan. 9. Menguatkuasakan dan membuat semakan melalui penyelaras dengan jabatan/agensi berkaitan untuk mengenal pasti punca hasil yang boleh dipungut. 10. Program karbon kredit melalui pengekalan kawasan hutan.	• JKR/PTG • Jabatan berkaitan • JPNK	Jangka Pendek
	11. Menjana Kewangan Negeri menerusi tuntutan pampasan (kos melepas) bagi kawasan Taman Negara dan Taman Negeri.	• JPNK	Jangka Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1) Hasil Negeri Kelantan

1

Tanah

BF:3 ST:5 PG:19

2

Bidang Fokus (BF: 2) Penggubalan Dasar Kewangan Negeri Kelantan

Sumber Asli

BF:4 ST:8 PG:16

3

Perancang Ekonomi

BF:2 ST:3 PG:6

4

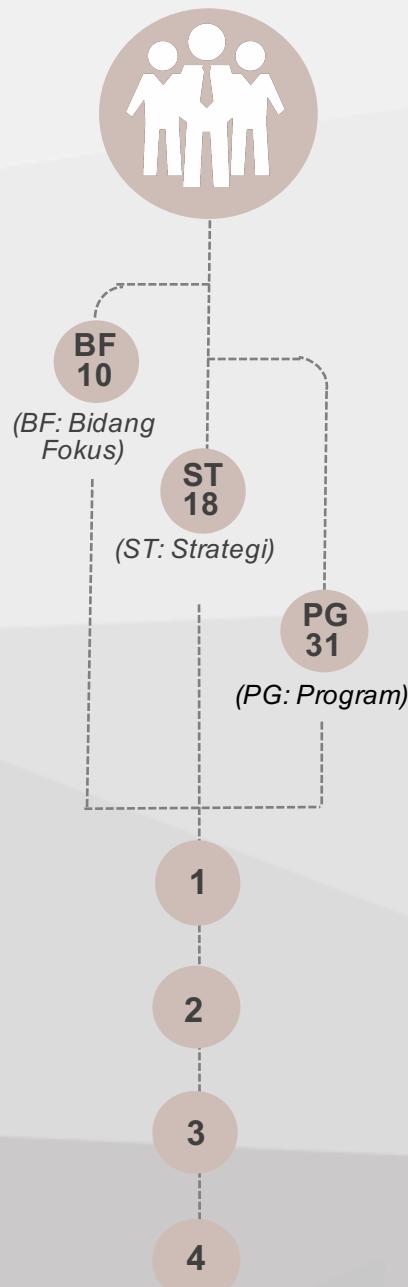
Kewangan

BF:2 ST:7 PG:13

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
3. GLC sebagai penyumbang hasil kepada Kerajaan Negeri.	12. Memastikan anak-anak syarikat Kerajaan Negeri dapat memberi sumbangan tahunan kepada Kerajaan Negeri sebagaimana kadar yang ditetapkan melalui rundingan/ perbincangan.	• UPEN	Jangka Pendek

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
4. Meningkatkan dan mempelbagaikan rizab negeri. 5. Kreatif dalam mengenal pasti punca hasil. 6. Perbelanjaan berhemat. 7. Memperkasakan Tabung Serambi Mekah.	13. Mengadakan bengkel bagi menggubal dasar tersebut.	• PKN	Jangka Pendek

JAWATANKUASA 2- PENTADBIRAN AWAM, PEMBANGUNAN WILAYAH, KESEJAHTERAAN RAKYAT & INTEGRITI

Skop Utama

1

Pentadbiran Awam
BF:3 ST:7 PG:13

2

Pembangunan Wilayah
BF:3 ST:4 PG:6

3

Kesejahteraan Rakyat
BF:1 ST:1 PG:1

4

Integriti
BF:3 ST:6 PG:11

Bidang Fokus

1

Dasar UMI (Ubudiyah, Mas'uliyyah & Itqan)

2

Modal Insan Pembina Tamadun Ummah

3

Sistem Penyampaian Perkhidmatan

Aspek

1

Sosial

2

Sosial

3

Sosial

1

Sosial

2

Sosial

3

Ekonomi

1

Pembangunan bandar yang mapan dan lestari

2

Pembangunan bandar bercirikan Islam

3

Pembangunan Tanah Tinggi Lojing yang mapan dan lestari

1

Memenuhi keperluan dan kebajikan rakyat

1

Sosial

1

Penjawat awam yang berintegriti dan bermoral tinggi

2

Tahap kebolehpercayaan perkhidmatan awam.

3

Menangani Isu Konflik Kepentingan.

1

Sosial

2

Sosial

3

Sosial

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Dasar UMI (Ubudiyyah, Mas'uliyyah & Itqan)

1

Pentadbiran Awam
BF:3 ST:7 PG:13

2

Pembangunan Wilayah
BF:3 ST:4 PG:6

3

Kesejahteraan Rakyat
BF:1 ST:1 PG:1

4

Integriti
BF:3 ST:6 PG:11

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> 1. Memantapkan pemahaman dan pembudayaan UMI (UBUDIYYAH, MAS'ULIYYAH & ITQAN) di semua peringkat penjawat awam dengan penekanan kepada pengukuran kecekapan berdasarkan penghayatan Dasar UMI. 2. Membangun dan melaksanakan modul bagi penjawat awam termasuk Badan Berkanun sehingga pengamalan UMI dapat dibudayakan dalam perkhidmatan Negeri. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pemantauan pelaksanaan Program UMI peringkat jabatan secara berterusan melalui Mesyuarat Jawatankuasa Pemantauan Pelaksanaan UMI setiap 2 bulan sekali. 2. Menggalakkan penjawat awam mengikuti Diploma Tasawwur Islam 3. Mewajibkan penjawat awam lantikan baru mengikuti Kursus Pengenalan UMI 4. Menaiktaraf ILPK (Institut Latihan Perguruan Kelantan) kepada ILDAN (Institut Latihan Darul Naim). 	<ul style="list-style-type: none"> • BPSM • ILPK 	Jangka Pendek Jangka Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 2)

Modal Insan Pembina Tamadun Ummah - Penjawat Awam Yang Profesional, Mahir Dan Jujur.

1

Pentadbiran Awam
BF:3 ST:7 PG:13

2

Pembangunan Wilayah
BF:3 ST:4 PG:6

3

Kesejahteraan Rakyat
BF:1 ST:1 PG:1

4

Integriti
BF:3 ST:6 PG:11

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ul style="list-style-type: none"> 3. Melahirkan individu yang seimbang dari segi ilmu, maklumat dan kemahiran ke arah pembangunan modal insan yang seimbang 4. Memberi galakan kepada pegawai untuk mengikuti latihan profesional dan menyambung pengajian ke peringkat yang lebih tinggi. 	<ul style="list-style-type: none"> 5. Memberi kemudahan dan insentif galakan kepada penjawat awam yang mendapat ijazah Lanjutan/Sijil Profesional/AI-Hafiz 6. Memberi latihan dan kursus kepada tenaga pengajar 	<ul style="list-style-type: none"> • BPSM 	Jangka Pendek
<ul style="list-style-type: none"> 5. Mengukuhkan pelaksanaan Pelan Strategik Pengurusan Sumber Manusia melibatkan, Pegawai Tadbir Negeri (PTN) Pegawai Tadbir Ugama (PTU) dan Badan Berkanun di jawatan yang strategik. 	<ul style="list-style-type: none"> 7. Memilih dan mengatur penempatan pegawai yang sesuai di setiap jabatan berdasarkan kemahiran dan kemampuan untuk melaksanakan dasar kerajaan. 8. Mengadakan Program Penempatan Silang di mana pegawai terpilih akan diberi peluang dan pendedahan untuk mempelbagaikan kemahiran dalam dan luar negara. 9. Mengadakan kerjasama strategik bersama agensi lain bagi mempertingkatkan tahap kompeten Contoh: Program Ketenteraan Wataniah dan Program Tasawwur Islam 	<ul style="list-style-type: none"> • BPSM,BITU, SPN 	Jangka Pendek
		<ul style="list-style-type: none"> • BPSM 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 3)

Sistem Penyampaian Perkhidmatan Yang Cekap Dan Berkualiti

1

Pentadbiran Awam

BF:3 ST:7 PG:13

2

Pembangunan Wilayah

BF:3 ST:4 PG:6

3

Kesejahteraan Rakyat

BF:1 ST:1 PG:1

4

Integriti

BF:3 ST:6 PG:11

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
6. Meningkatkan keberkesanan Pengurusan Organisasi melalui transformasi proses kerja 7. Memantapkan Pengurusan Pelanggan	10. Mengamalkan Konsep Penanda Aras Amalan Terbaik (Benchmark) 11. Amalan Persekutaran Berkualiti 12. Mengadakan "Mystery Shopping" dalam pengurusan kaunter dan kualiti panggilan telefon 13. Mengadakan kursus khas kepada Pegawai Khidmat Pelanggan (Front Desk)	<ul style="list-style-type: none"> • UAD/BPK 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Pembangunan Bandar Yang Dapat Memenuhi Keperluan Semasa Dan Keperluan Masa Depan

1

Pentadbiran Awam
BF:3 ST:7 PG:13

2

Pembangunan Wilayah
BF:3 ST:4 PG:6

3

Kesejahteraan Rakyat
BF:1 ST:1 PG:1

4

Integriti
BF:3 ST:6 PG:11

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> Memperkasakan Urus Tadbir Pembangunan Perbandaran dengan mengambil kira aspek sosial, ekonomi dan pemeliharaan warisan Pengukuhan integriti dalam pengurusan pembangunan bandar 	<ol style="list-style-type: none"> Menyemak dan mengemaskini perundangan, garis panduan dan piawaian sedia ada yang telah diterima pakai oleh Kerajaan Negeri Mewujudkan Dasar Perbandaran Negeri berdasarkan Dasar Perbandaran Negara Menyediakan Garis Panduan Pelaksanaan Dasar Perbandaran Negeri 	<ul style="list-style-type: none"> UPEN/JPBD/BKT/PBT 	Jangka Pendek
		<ul style="list-style-type: none"> UPEN /JPBD/BKT 	Jangka Sederhana

Bidang Fokus (BF: 2)

Pembangunan Bandar-bandar Baru Bercirikan Islam Dengan Mengelakkan Identiti Tradisional Kelantan

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> Memperkasa Pembangunan Islam dalam aspek Perbandaran Islam 	<ol style="list-style-type: none"> Menyediakan Garis-garis panduan Dasar Perbandaran Islam Mewujudkan Pelan yang menyeluruh bagi pembangunan bandar-bandar baru bercirikan Islam dan tradisional Kelantan 	<ul style="list-style-type: none"> UPEN /JPBD/BKT 	Jangka Sederhana

Bidang Fokus (BF: 3)

Pembangunan Tanah Tinggi Lojing Yang Mapan Dan Lestari

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> Memastikan perancangan dan pembangunan yang sempurna melalui koordinasi dan kerjasama strategik antara agensi dalam pembangunan tanah tinggi bagi mengekalkan keselarasan dengan Pelan Induk Pembangunan Mapan Negeri Kelantan. 	<ol style="list-style-type: none"> Melaksanakan pembangunan berdasarkan Rancangan Kawasan Khas (RKK) Lojing dan memastikan segala peraturan pembangunan tanah tinggi dipatuhi 	<ul style="list-style-type: none"> UPEN/JPBD/PTJKL/GLC 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Memenuhi Keperluan Dan Meningkatkan Kualiti Hidup Bagi Menjamin Kesejahteraan Rakyat.

1

Pentadbiran Awam
BF:3 ST:7 PG:13

2

Pembangunan Wilayah
BF:3 ST:4 PG:6

3

Kesejahteraan Rakyat
BF:1 ST:1 PG:1

4

Integriti
BF:3 ST:6 PG:11

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<p>1. Pelaksanaan projek-projek kesejahteraan rakyat melalui kerjasama antara portfolio:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perumahan • Kemudahan asas • Pendidikan • Kesihatan • Kebajikan 	<p>1. Pemantauan dan penyelarasan program kesejahteraan rakyat dari pelbagai portfolio.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat TMB 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Penjawat Awam Yang Berintegriti Dan Bermoral Tinggi

1

Pentadbiran Awam
BF:3 ST:7 PG:13

2

Pembangunan Wilayah
BF:3 ST:4 PG:6

3

Kesejahteraan Rakyat
BF:1 ST:1 PG:1

4

Integriti

BF:3 ST:6 PG:11

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1. Mengadakan kerjasama strategik dengan institusi persekutuan	1. Menghantar lebih ramai pegawai mengikuti program-program pengukuhan kendiri. Contoh: Pegawai Integriti Bertauliah (CeIO)	• BITU SUK	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 2)

Tahap Kebolehpercayaan Perkhidmatan Awam.

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
2. Mempertingkatkan kefahaman mengenai Kod Etika Perkhidmatan Awam Negeri Kelantan	2. Menyediakan garis panduan etika perkhidmatan awam negeri. 3. Memberi latihan etika dan integriti kepada pengurusan pelbagai peringkat 4. Melaksanakan sistem pengurusan prestasi (Performance Management System) untuk pengurusan tertinggi 5. Memperkuatkukuhkan program Pemantapan Integriti kepada penguatkuasa dan penjawat awam	• BITU/BPSM/BPK/ UPEN	Jangka Sederhana
3. Mewujudkan garis panduan bagi interaksi antara sektor awam, sektor swasta dan orang awam	6. Mewujudkan sistem maklum balas aduan yang akan memberi maklum balas dalam masa yang singkat kepada pengadu.	• BPTM/BPK	Jangka Sederhana
4. Menilai dan memperkemaskan prosedur dan hukuman berseuaian bagi menangani salah laku penjawat awam.	7. Mengamalkan pengurusan yang lebih terbuka dan mudah berunding. 8. Melaksanakan penguatkuasaan dan pemantauan amalan tadbir urus terbaik. 9. Melaksanakan kerja-kerja pemantauan audit secara berkala.	• BITU/UAD	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 3)

Menangani Isu Konflik Kepentingan.

1

Pentadbiran Awam
BF:3 ST:7 PG:13

2

Pembangunan Wilayah
BF:3 ST:4 PG:6

3

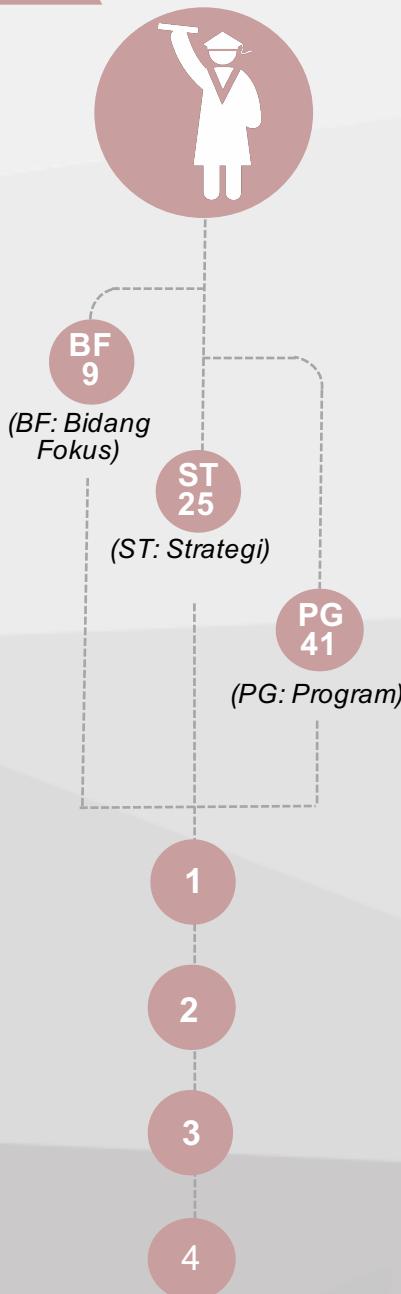
Kesejahteraan Rakyat
BF:1 ST:1 PG:1

4

Integriti
BF:3 ST:6 PG:11

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<p>5. Menerapkan prinsip-prinsip asas bagi menghindari nepotisme dan kronisme dalam perkhidmatan awam negeri. Contoh : Pemberian Kontrak</p> <p>6. Merangka satu dasar pusingan yang sistematik bagi mengelakkan berlakunya konflik kepentingan</p>	<p>10. Menyediakan ceramah, kursus dan “roadshow” ke seluruh agensi kerajaan dan NGO bagi menerangkan prinsip-prinsip asas.</p> <p>11. Memperkemaskan pelaksanaan pusingan kerja mengikut kesesuaian jawatan dan perkhidmatan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> SPN/BPSM 	Jangka Pendek

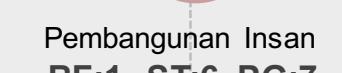
JAWATANKUASA 3- PEMBANGUNAN INSAN, PENDIDIKAN, PENGAJIAN TINGGI, SAINS & TEKNOLOGI MAKLUMAT

Skop Utama

1

Pembangunan Insan
BF:1 ST:6 PG:7

Bidang Fokus

1

Agenda Pembangunan Insan berteraskan UMI.

1 Sosial

Pendidikan
BF:2 ST:7 PG:14

1
2

Dasar Pendidikan Rabbani
Kelantan sebagai Pusat Pengajian dan Pendidikan Islam yang ulung untuk semua peringkat (Kelantan sebagai “Universiti Terbuka”)

1 Sosial
2 Ekonomi/
Sosial

Pengajian Tinggi
BF:1 ST:4 PG:8

1

Sistem pendidikan Islam di peringkat pengajian tinggi.

1 Sosial

Teknologi Maklumat
BF:5 ST:8 PG:12

1
2
3
4
5

Tadbir urus ICT yang kolaboratif dan dinamik
Pembangunan infrastruktur dan fizikal
Pengukuhan keselamatan siber
Modal insan yang berpengetahuan dan berkeupayaan
Perkhidmatan digital bersepada

1 Sosial
2 Sosial
3 Sosial
4 Ekonomi/
Sosial
5 Sosial

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Agenda Pembangunan Insan Berteraskan UMI.

(Matlamat : Melahirkan Insan Modal Pembina Tamadun Ummah (Pengurus, Pentadbiran Pemimpin)

1

Pembangunan Insan
BF:1 ST:6 PG:7

2

Pendidikan
BF:2 ST:7 PG:14

3

Pengajian Tinggi
BF:1 ST:4 PG:8

4

Teknologi Maklumat
BF:5 ST:8 PG:12

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> Menjadikan konsep U.M.I. sebagai asas (teras strategi) dalam masyarakat di setiap peringkat. Mewujudkan Pelan Tindakan hasil daripada kajian Indeks Taqwa Rakyat Kelantan. Mewujudkan badan/entiti penyelaras institusi latihan Negeri Kelantan. Melahirkan individu yang seimbang dari segi ilmu, maklumat dan kemahiran ke arah pembangunan modal insan yang seimbang Menggalakkan pengajar/guru penjawat awam/GLC melanjutkan pelajaran di peringkat lebih tinggi. Membentuk dan melahirkan pendakwah di kalangan Masyarakat Orang Asli untuk menjadi pendakwah yang profesional dan berwibawa. 	<ol style="list-style-type: none"> Melaksana kempen 'Revolusi Minda Rakyat Kelantan ke Arah Bersih, Indah dan Ceria' melalui Program Pembangunan Insan Bersepadu (Bina Ummah). Mewujudkan ILDAN Program Bicara Ulamak. Program Cakna Rakyat. Program Rakan Masjid (Saing Sobat) Memberi Latihan Kemahiran kepada pelajar-pelajar lepasan sekolah. Kursus kepada Pendakwah di kalangan orang Asli 	<ul style="list-style-type: none"> BPSM, Pejabat SUK / YIK / YTK / Pejabat Ahli MMK 	Jangka Pendek/Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1) Pendidikan Rabbani

1

Pembangunan Insan
BF:1 ST:6 PG:7

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pemantapan Dasar Pendidikan Rabbani 2. Penyelarasan kurikulum supaya iaany berteraskan keislaman di semua peringkat 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pembangunan Kurikulum. 2. Menyediakan garis panduan pendidikan tidak formal 3. Seminar Pendidikan Rabbani Nusantara. 4. Memberi latihan dan kursus kepada guru dengan ilmu teras Islam untuk diterapkan dalam proses pengajaran dan pembelajaran (akademik). 	<ul style="list-style-type: none"> • ILPK 	Jangka Pendek/ Sederhana

2

Bidang Fokus (BF: 2) Kelantan Sebagai Pusat Pengajian Dan Pendidikan Islam Yang Ulung Untuk Semua Peringkat

Pendidikan
BF:2 ST:7 PG:14

3

Pengajian Tinggi
BF:1 ST:4 PG:8

4

Teknologi Maklumat
BF:5 ST:8 PG:12

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
3. Memperluas Sistem "francais" Kurikulum Tahfiz Sains.	5. Mempromosi dan mengenal pasti rakan francais bagi Sistem Francois Kurikulum Tahfiz Sains	• YIK/ILPK	Jangka Pendek/ Sederhana/ Panjang
4. Memantapkan Sekolah Agama Elit.	6. Meningkatkan kualiti pengajar dan pelajar serta infrastruktur Maahad Sains Tahfiz Tok Guru	• YIK	Jangka Sederhana
5. Menaiktaraf sekolah-sekolah YIK dari aspek kemudahan fizikal dan infrastruktur pembelajaran.	<ol style="list-style-type: none"> 7. Melaksanakan pembangunan infrastruktur di sekolah-sekolah terpilih. 8. Mewujudkan Zon Ilmu (Kompleks Pendidikan Islam) yang lengkap dari peringkat rendah hingga tinggi. 9. Mewujudkan institut berasaskan pengajian kemahiran (vokasional) sebagai Institut Latihan Kemahiran Kelantan. 	• PPAK	Jangka Sederhana
6. Pemerkasaan perkhidmatan Perpustakaan Awam Negeri Kelantan (pendidikan tidak formal)	<ol style="list-style-type: none"> 10. Perkhidmatan perpustakaan Digital 11. Karnival Keilmuan Kelantan 12. Mengadakan 'Smart Partnership' dengan pelbagai agensi. 13. Menyusun semula perkhidmatan pegawai pendidikan dan perjawatan <ul style="list-style-type: none"> • Menaiktaraf gred Pengetua YIK dan membangunkan prestasi kerja dalam kalangan kakitangan khidmat sokongan dan pentadbiran • Menyelaras skim guru YIK kepada 2 skim sahaja iaitu Skim Sandaran dan Skim Tetap. 	• PPAK • YIK	Jangka Sederhana
7. Pemerkasaan agensi pendidikan negeri	<ol style="list-style-type: none"> 14. Peluasan sumber pendapatan baru. <ul style="list-style-type: none"> • Mengadakan 'Smart Partnership' dengan agensi-agensi kerajaan dan swasta. 		

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Sistem Pendidikan Islam Di Peringkat Pengajian Tinggi.

1

Pembangunan Insan
BF:1 ST:6 PG:7

2

Pendidikan
BF:2 ST:7 PG:14

3

Pengajian Tinggi
BF:1 ST:4 PG:8

4

Teknologi Maklumat
BF:5 ST:8 PG:12

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1. Memperkasakan Kelantan sebagai hub pendidikan tinggi Islam	1. Mewujudkan Institut Latihan Teknikal Kelantan 2. Mewujudkan Pusat Bahasa Antarabangsa	• KIAS	Jangka Sederhana
2. Meneroka ruang pelajaran di luar negara dalam semua bidang.	3. Menyediakan Asrama Khas untuk pelajar Kelantan di luar negara	• YIK/YAKIN/ MAIK	Jangka Sederhana
3. Menjadikan KIAS dan Pondok Moden sebagai sebuah institusi terulung.	4. Mendapatkan pengiktirafan Kolej Universiti. 5. Menaiktaraf infrastruktur dan fasiliti (bilik kuliah, asrama, dewan, makmal dan alatan pembelajaran). 6. Meningkatkan promosi bagi menarik lebih ramai pelajar-pelajar asing.	• KIAS	Jangka Pendek/ Sederhana/ Panjang
4. Mewujudkan Pondok Antarabangsa dan Pondok Moden Wanita.	7. Membentuk satu Jawatankuasa Pemandu Penubuhan Pondok Antarabangsa dan Pondok Moden Wanita 8. Mengadakan kerjasama pendidikan dengan Universiti Al-Atiq dari Morocco.	• BKPK/YIK	Jangka Pendek/ Sederhana/ Panjang

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Tadbir Urus ICT Yang Kolaboratif Dan Dinamik

1

Pembangunan Insan

BF:1 ST:6 PG:7

2

Pendidikan

BF:2 ST:7 PG:14

3

Pengajian Tinggi

BF:1 ST:4 PG:8

4

Teknologi Maklumat

BF:5 ST:8 PG:12

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ul style="list-style-type: none"> 1. Pengukuhan Dasar ICT 2. Pemantapan hala tuju strategik ICT dan kerangka/model pembangunan ICT 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Pembangunan Dasar ICT Negeri/2019 2. Pembangunan Pelan Hala tuju ICT Negeri Kelantan (2019 – 2025) <ul style="list-style-type: none"> • Melaksanakan Kajian Impak ke atas Pelan Hala tuju ICT Negeri 2011 – 2015. • Mendapatkan khidmat rundingan pembangunan Pelan Hala tuju ICT Negeri baru. • Memastikan Kelantan ICT Gateway Sdn. Bhd. dapat memantau pelaksanaan Pelan Hala tuju ICT Negeri; 	<ul style="list-style-type: none"> • BPTM Dan Kelantan ICT Gateway Sdn. Bhd. • BPTM Dan Kelantan ICT Gateway Sdn. Bhd. 	<ul style="list-style-type: none"> Jangka Pendek Jangka Pendek/Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 2)

Pembangunan Infrastruktur Dan Fizikal

1

Pembangunan Insan
BF:1 ST:6 PG:7

2

Pendidikan
BF:2 ST:7 PG:14

3

Pengajian Tinggi
BF:1 ST:4 PG:8

4

Teknologi Maklumat
BF:5 ST:8 PG:12

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
3. Menggalakkan Pertumbuhan Industri ICT di Negeri Kelantan	3. Pewujudan Mini Lembah Silikon (Silicon Valley) Di Negeri Kelantan (2020) <ul style="list-style-type: none"> • Memohon mendapatkan tanah dengan kerajaan negeri • Memohon untuk mendapatkan status MSC Malaysia Cybercity atau Cybercentre. • Menarik pelabur di luar Kelantan yang berstatus MSC. 	• UPEN/PTG/PTK/BPTM	Jangka Sederhana
4. Peningkatan keupayaan infrastruktur ICT guna sama	4. Pembangunan Sistem Rangkaian Negeri Bersepadu (Kelantan*Net) <ul style="list-style-type: none"> • (Naik taraf Kelajuan Capaian Internet dan Internet Di Kompleks Kota Darulhaim dan Jabatan/Agensi Terpilih) 5. Perluasan Kelantan*Net kepada semua jabatan/agensi kerajaan Negeri (2019 -2025) 6. Peluasan Internet Jalur Lebar berkelajuan tinggi di semua Pejabat Kerajaan Negeri dan Sekolah-Sekolah Yayasan Islam Kelantan (2019-2021) 7. Peluasan Rangkaian WIFI percuma di semua Pejabat Kerajaan Negeri (2019-2021)	• BPTM/GLC (INFRA QUEST)	Jangka Pendek/Sederhana
5. Perluasan kemudahan ICT dan Peningkatan Kadar Penembusan Jalur Lebar	8. Pelaksanaan kemudahan Wifi Percuma di seluruh Kelantan melibatkan 45 buah DUN, 14 Parlimen, masjid-masjid terpilih dan sekolah-sekolah terpilih di bawah Yayasan Islam Kelantan. (2016 – 2018) 9. Peluasan WIFI Percuma kepada Rakyat (2019).	• BPTM	Jangka Pendek/Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 3) Pengukuhan Keselamatan Siber

1

Pembangunan Insan
BF:1 ST:6 PG:7

2

Pendidikan
BF:2 ST:7 PG:14

3

Pengajian Tinggi
BF:1 ST:4 PG:8

4

Teknologi Maklumat
BF:5 ST:8 PG:12

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
6. Pengukuhan Infrastruktur Pengurusan Kesinambungan Perkhidmatan	10. Pewujudan Pusat Pemulihian Data (DRC) <ul style="list-style-type: none"> Menyewa Second Hosting di VADS TM/ Disember 2017 – 2019 Membangun DRC di Pejabat Tanah Jajahan Machang bersama dengan Pelaksanaan 1SPEKS. (2020) 	• UPEN/PTG/PTK/BPTM	Jangka Sederhana

Bidang Fokus (BF: 4) Modal Insan Yang Berpengetahuan Dan Berkeupayaan

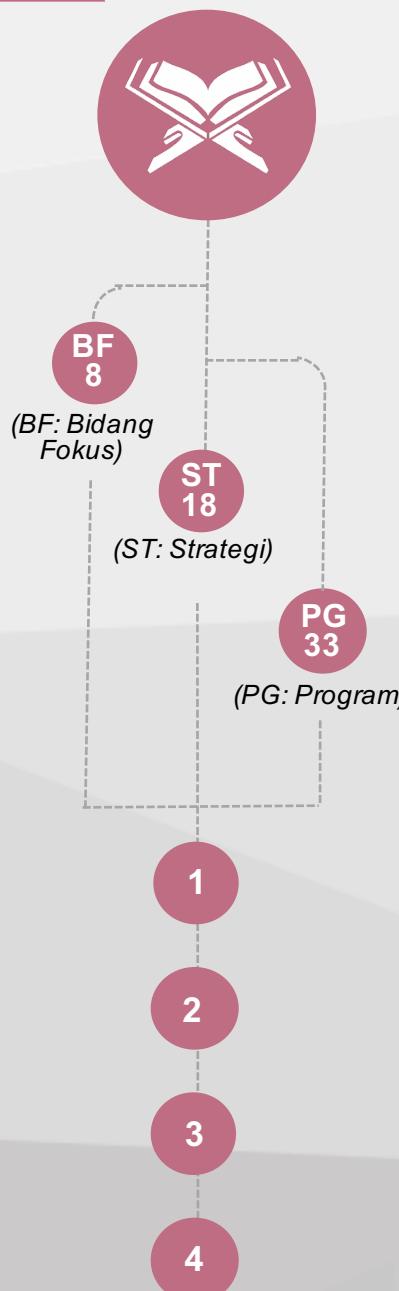
STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
7. Peningkatan Literasi dan Pembudayaan ICT	11. Program Pembangunan Sains dan Teknologi (PPST)- Menjadikan Masjid sebagai Pusat Literasi ICT	• BPTM/MAIK	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 5) Perkhidmatan Digital Bersepadu

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
8. Pemantapan Penyampaian Perkhidmatan Kerajaan	12. Pembangunan Aplikasi Yang Berpaksikan Rakyat	• BPTM	Jangka Sederhana

JAWATANKUASA 4- PEMBANGUNAN ISLAM, DAKWAH, PENERANGAN DAN HUBUNGAN SERANTA

Skop Utama

1

Pembangunan Islam
BF:4 ST:11 PG:18

2

Dakwah
BF:2 ST:4 PG:5

3

Penerangan
BF:1 ST:1 PG:4

4

Hubungan Seranta
BF:1 ST:2 PG:6

Bidang Fokus

- 1 Undang-undang Islam.
- 2 Memantapkan Akidah dan Meningkatkan kefahaman serta penghayatan rakyat untuk mematuhi syariat.
- 3 Mendaulatkan Agama dan Memperkasakan institusi-institusi berkaitan Islam.
- 4 Memperkasa pembangunan Islam dalam aspek perbandaran Islam.

Aspek

- 1 Sosial
- 2 Sosial
- 3 Sosial
- 4 Sosial

- 1 Merakyatkan program-program dakwah.
- 2 Melahirkan masyarakat berakhlik dan mempunyai jati diri.

- 1 Sosial
- 2 Sosial

- 1 Mewujudkan jentera penerangan yang berkesan bagi menyampaikan dasar-dasar dan program-program Kerajaan.

- 1 Sosial

- 1 Mempereratkan hubungan di antara Kerajaan Negeri dengan anak-anak Kelantan di perantauan

- 1 Sosial

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1) Undang-undang Islam

1

Pembangunan Islam

BF:4 ST:11 PG:18

2

Dakwah

BF:2 ST:4 PG:5

3

Penerangan

BF:1 ST:1 PG:4

4

Hubungan Seranta

BF:1 ST:2 PG:6

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1. Penyediaan Enakmen-Enakmen berkaitan hal ehwal agama Islam.	1. Mewujudkan Enakmen yang belum ada. • Enakmen Hibah. • Enakmen Mufti dan lain-lain.	• JAHEAIK/ MAIK/ • MUFTI/ MAHKAMAH SYARIAH	Jangka Pendek
2. Memperkasa agensi penguatkuasaan Undang-undang Islam	2. Memperkasa Enakmen yang sedia ada. • Kanun Jenayah Shariah (I). • Enakmen Keterangan Mahkamah Shariah. • Enakmen Pentadbiran Keadilan Shariah. • Menangani penyebaran Agama bukan Islam. 3. Pengasingan Bahagian Penguatkuasaan dari Jabatan Hal Ehwal Agama Islam Kelantan.	• JAHEAIK	Jangka Pendek
3. Menambah baik Kanun Jenayah Syariah (I)	4. Memperkasa 5M (Money, Man Power, Management, Metodology & Machinery).	• MAIK • JAHEAIK	Jangka Pendek
4. Memberi kesedaran pendidikan kepada masyarakat	5. Mewujudkan Galeri Undang-undang Syariah Kelantan. • Mengaktifkan jawatankuasa pengkajian Enakmen Negeri. • Mewujudkan pusat informasi maya.	• JAHEAIK	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 2)

Memantapkan Akidah Dan Meningkatkan Kefahaman Serta Penghayatan Rakyat Untuk Mematuhi Syariat.

1

Pembangunan Islam

BF:4 ST:11 PG:18

2

Dakwah

BF:2 ST:4 PG:5

3

Penerangan

BF:1 ST:1 PG:4

4

Hubungan Seranta

BF:1 ST:2 PG:6

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ul style="list-style-type: none"> 5. Mempelbagaikan pendekatan dakwah kepada semua golongan masyarakat. 6. Menghidupkan dan mengadakan majlis-majlis ilmu secara berkala. 7. Mengaktifkan Institut latihan Islam Darulnaim. 	<ul style="list-style-type: none"> 6. Mewujudkan "dakwah street", "dakwah speech corner". 7. Mengadakan majlis Ilmu di tempat Awam contoh: pasar tani 8. Meningkatkan latihan dan kemahiran kepada para daie. <ul style="list-style-type: none"> • Khususnya dalam melahirkan pendakwah kepada Non-Muslim. 9. Mewujudkan perkongsian pintar dengan Agensi/badan dakwah dalam dan luar Negara. 10. Mewujudkan kumpulan dakwah maya. 11. Menyemak pengurusan jabatan-jabatan supaya patuh syariah. 	<ul style="list-style-type: none"> • JAHEAIK 	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 3)

Mendaulatkan Agama Dan Memperkasakan Institusi-institusi Berkaitan Islam.

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ul style="list-style-type: none"> 8. Memperkasa pembangunan Islam dalam aspek perbandaran Islam 9. Memperkemas Institusi Masjid, Surau/Madrasah dan Pondok 10. Merakyatkan Ilmu Falak/Balai Cerap 	<ul style="list-style-type: none"> 12. Menambahbaik infrastruktur dan kemudahan asas pondok. 13. Menyediakan khidmat pondok warga emas. 14. Menubuhkan Pusat Pengajian Pondok Moden Wanita. 15. Menaikkan kadar elauan imam dan bilal. 16. Bantuan one-off ketua-ketua madrasah 17. Menubuhkan Balai Cerap 	<ul style="list-style-type: none"> • PUSAT PEMBANGUNAN PONDOK (PPPB)/KIAS/ • IPTG/JAHEAIK/YIK/M AIK / MUFTI 	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 4)

Memperkasa Pembangunan Islam Dalam Aspek Perbandaran Islam.

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ul style="list-style-type: none"> 11. Menjadikan semua PBT bercirikan Perbandaran Islam. 	<ul style="list-style-type: none"> 18. Merangka Pelan Induk Perbandaran bercirikan Islam. 	<ul style="list-style-type: none"> • PBT/JAHEAIK 	Jangka Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Merakyatkan Program-program Dakwah.

1

Pembangunan Islam
BF:4 ST:11 PG:18

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> 1. Menaiktaraf Bahagian Dakwah Halaqat. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mempergiatkan dakwah kepada golongan sasar (orang Asli, Remaja, Golongan bermasalah). 2. Mengadakan program dakwah khusus kepada Non-Muslim. 	<ul style="list-style-type: none"> • JAHEAIK • U-Bes • AADK • U-KeKWa 	Jangka Pendek

2

Dakwah
BF:2 ST:4 PG:5

Bidang Fokus (BF: 2)

Melahirkan Masyarakat Berakhlik Dan Mempunyai Jati Diri.

STRATEGI (ST)

PROGRAM (PG)

JABATAN PELAKSANA

TEMPOH

2. Membentuk keluarga Sakinah, Mawaddah Wa Rahmah.
3. Mewujudkan masyarakat yang prihatin
4. Pematuhan kepada hukum Islam.
3. Menambahbaik kursus perkahwinan
4. Memperkasa program Mufti bersama Masyarakat
5. Mempergiatkan kempen menutup aurat seperti: "bilboard" dan lain-lain.

• JAHEAIK/ MUFTI

Jangka Pendek

3

Penerangan
BF:1 ST:1 PG:4

4

Hubungan Seranta
BF:1 ST:2 PG:6

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Mewujudkan Jentera Penerangan Yang Berkesan Bagi Menyampaikan Dasar-dasar Dan Program-program Kerajaan.

1

Pembangunan Islam
BF:4 ST:11 PG:18

2

Dakwah
BF:2 ST:4 PG:5

3

Penerangan
BF:1 ST:1 PG:4

4

Hubungan Seranta
BF:1 ST:2 PG:6

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<p>1. Melaksanakan Dasar Penerangan Negeri Kelantan melalui Pelan Strategik Penerangan Negeri Kelantan</p>	<p>1. Melaksanakan program-program penerangan di pelbagai peringkat. 2. Mewujudkan kiosk-kiosk penerangan di tempat-tempat strategik seperti UTC. 3. Memperbanyakkan penerangan melalui maya. 4. Memperkasa proses penyampaian maklumat melalui pelbagai instrumen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • UPKN 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Mempereratkan Hubungan Di Antara Kerajaan Negeri Dengan Anak-anak Kelantan Di Perantauan

1

Pembangunan Islam
BF:4 ST:11 PG:18

2

Dakwah
BF:2 ST:4 PG:5

3

Penerangan
BF:1 ST:1 PG:4

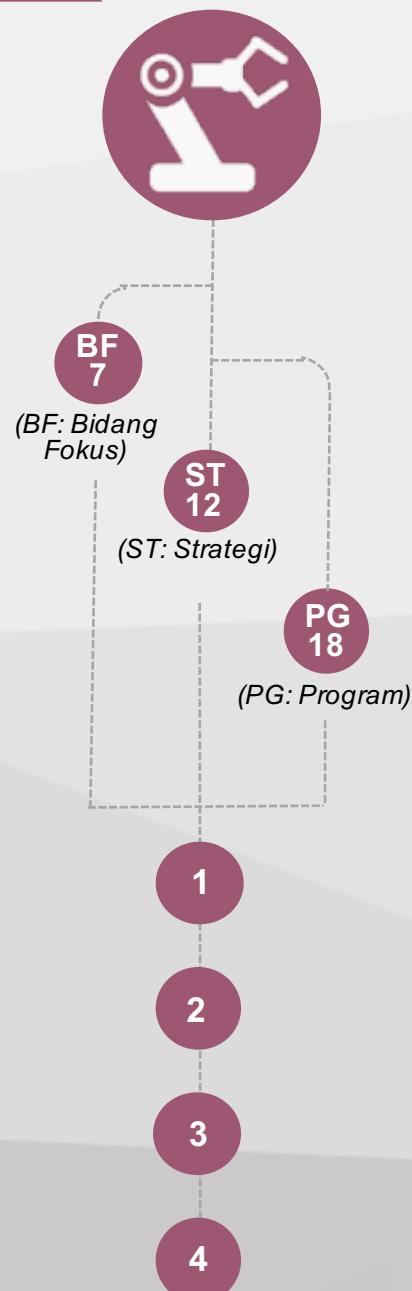
4

Hubungan Seranta
BF:1 ST:2 PG:6

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> 1. Memperkasa aktiviti Pusat Perantau. 2. Mengaktifkan jalinan profesional anak Perantau 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mengumpulkan "data base" perantau. 2. Menyampaikan manfaat daripada program anjuran Kerajaan kepada Anak Kelantan. 3. Penerangan kepada Anak Kelantan di perantauan. 4. Mempelbagaikan aktiviti "Perantau Centre". 5. Mempelbagaikan program berkala. 6. Mengaktifkan aktiviti melalui pertemuan berkala dengan kumpulan sasaran contoh: Kumpulan Profesional, al-Malak, Kumpulan Seni dan lain-lain. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPKN/ PERAKAN/ MUAFAKAT/ NGO- NGO • PERANTAU 	Jangka Pendek

JAWATANKUASA 5- PERINDUSTRIAN, PERDAGANGAN, PELABURAN & PEMBANGUNAN USAHAWAN

Skop Utama

1

Perindustrian

BF:3 ST:5 PG:6

2

Perdagangan

BF:1 ST:2 PG:5

3

Pelaburan

BF:1 ST:3 PG:3

4

Pembangunan Usahawan
BF:2 ST:2 PG:4

Bidang Fokus

- 1**
- 2**
- 3**

- Mewujudkan dasar berkaitan perindustrian
- Kelantan sebagai Hub Halal di Malaysia.
- Menjadikan sektor industri sebagai antara penyumbang utama KDNK negeri

Aspek

- 1** Ekonomi
- 2** Ekonomi
- 3** Ekonomi

- 1**

- Perdagangan dalam dan luar negara .

- 1** Ekonomi

- 1**

- Pelaburan dalam negeri.

- 1** Ekonomi

- 1**
- 2**

- Mendaya upayakan usahawan.
- Pusat pengumpulan produk

- 1** Ekonomi
- 2** Ekonomi

1

Perindustrian

BF:3 ST:5 PG:6

2

Perdagangan

BF:1 ST:2 PG:5

3

Pelaburan

BF:1 ST:3 PG:3

4

Pembangunan Usahawan

BF:2 ST:2 PG:4

Bidang Fokus (BF: 1)

Mewujudkan Dasar Berkaitan Perindustrian

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1. Merangka Dasar pembangunan industri Kelantan	1. Mengadakan bengkel bagi merangka dasar tersebut	• UPEN	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 2)

Kelantan Sebagai Hub Halal Di Malaysia

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
2. Memajukan hub halal sedia ada di Lubuk Jong sebagai model hub halal di Malaysia.	2. Mengadakan pusat pembungkusan semula menggunakan jenama Kelantan 3. Mengadakan kerjasama dengan negara China dan Thailand. 4. Mengadakan seminar halal hub di Kelantan bersama MITI, ECER, MIDA dan NGO .	• UPEN/ECER	Jangka Sederhana

Bidang Fokus (BF: 3)

Menjadikan Sektor Industri Sebagai Antara Penyumbang Utama KDNK Negeri

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
3. Menaiktaraf Kawasan-kawasan industri sedia ada 4. Mengenal pasti dan memajukan kawasan-kawasan berpotensi untuk diwujudkan taman industri baharu 5. Memberi fokus kepada industri hiliran berikut : • Berasaskan kayu • Berasaskan sumber mineral (bijih besi dan emas) • Pemprosesan makanan.	5. Meningkatkan infrastruktur di kawasan dan kemudahan di kawasan industri. 6. Mencari pelabur-pelabur yang berpotensi melalui misi pelaburan.	• UPEN	Jangka Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1) Perdagangan Dalam Dan Luar Negara

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ekspo Perdagangan dalam dan luar negara. 2. Meningkatkan perdagangan dengan negeri-negeri di dalam Malaysia dan luar negara . 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ekspo LINXIA dan negara-negara ASEAN. 2. Program/bengkel bersama MATRADE 3. Bengkel bagi mengenal pasti produk-produk potensi untuk di eksport 4. Mengadakan bengkel bagi memasarkan produk tempatan seperti emas dan perak (industri pembuatan tangan) 5. Menyediakan bajet bagi tujuan promosi 	<ul style="list-style-type: none"> • PKINK/PMBK/ UPEN 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1) Pelaburan Dalam Negeri.

1

Perindustrian

BF:3 ST:5 PG:6

2

Perdagangan

BF:1 ST:2 PG:5

3

Pelaburan

BF:1 ST:3 PG:3

4

Pembangunan Usahawan

BF:2 ST:2 PG:4

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ul style="list-style-type: none"> 1. Mewujudkan Dasar Pelaburan Negeri. 2. Meningkatkan kecekapan pengurusan pelaburan 3. Mengenal pasti dan memajukan kawasan-kawasan berpotensi untuk diwujudkan taman industri baharu 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Mengadakan bengkel bagi menggubal Dasar Pelaburan Negeri. 2. Memperkasakan Invest Kelantan sebagai “One Stop Centre” untuk pelaburan. 3. Mengenal pasti kawasan kawasan perindustrian yang baharu di Jeli, Tanah Merah dan Gua Musang 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)
Mendaya Upayakan Usahawan.

1

Perindustrian
BF:3 ST:5 PG:6

2

Perdagangan
BF:1 ST:2 PG:5

3

Pelaburan
BF:1 ST:3 PG:3

4

Pembangunan Usahawan

BF:2 ST:2 PG:4

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ul style="list-style-type: none"> 1. Memperkasakan bahagian Pembangunan Usahawan Negeri. 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Menambah lebih banyak program-program Latihan Keusahawanan. 2. Mewujudkan bank data usahawan-usahawan dalam negeri 	<ul style="list-style-type: none"> • PKINK 	Jangka Pendek

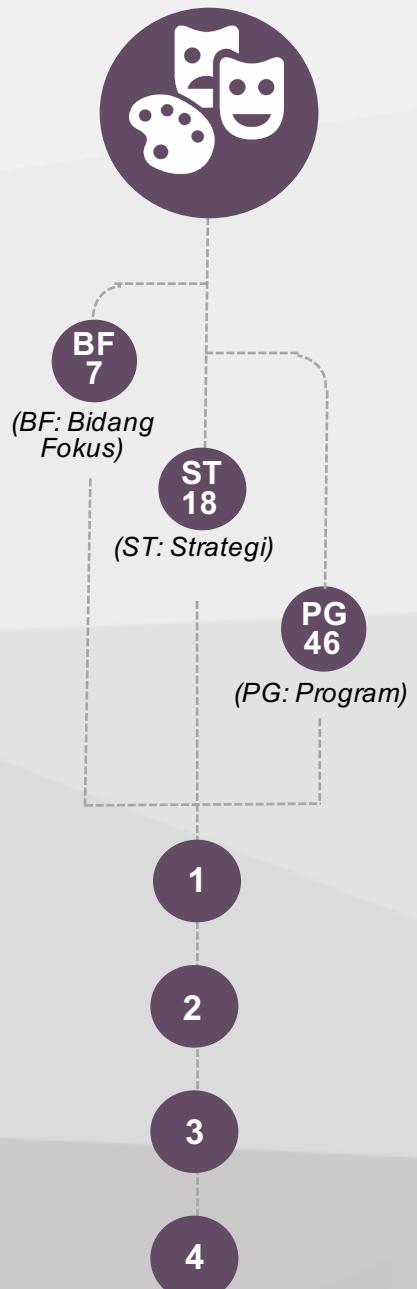

Bidang Fokus (BF: 2)
Pusat Pengumpulan Produk

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ul style="list-style-type: none"> 2. Mewujudkan satu pusat pengumpulan produk-produk usahawan Kelantan. 	<ul style="list-style-type: none"> 3. Mengenal pasti tapak untuk membangunkan pusat pengumpulan hasil usahawan 4. Mengadakan seminar dengan kerjasama MITI, MIDA dan MATRADE untuk memberi pendedahan kepada usahawan tempatan. 	<ul style="list-style-type: none"> • PKINK 	Jangka Pendek

JAWATANKUASA 6- PERPADUAN MASYARAKAT, KEBUDAYAAN, WARISAN DAN PELANCONGAN

Skop Utama

Bidang Fokus

1
Perpaduan Masyarakat
BF:1 ST:2 PG:2

- 1 Memupuk Perpaduan di Kalangan Masyarakat Negeri Kelantan.

Aspek

1 Sosial

2
Kebudayaan
BF:3 ST:6 PG:11

- 1 Memelihara, memupuk dan mempromosi kebudayaan rakyat.
2 Kebudayaan, Kesenian dan Hiburan patuh syariah.
3 Melestarikan budaya dan warisan negeri sejajar dengan peredaran zaman.

1 Sosial

2 Sosial

3 Sosial

3
Warisan
BF:2 ST:6 PG:8

- 1 Memelihara dan mempromosi warisan negeri.
2 Memperkasakan sektor pelancongan warisan

1 Sosial
2 Ekonomi

4
Pelancongan
BF:1 ST:4 PG:25

- 1 Menggalakkan aktiviti pelancongan dalam negeri.

1 Ekonomi

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Memupuk Perpaduan di Kalangan Masyarakat Negeri Kelantan.

1

Perpaduan Masyarakat

BF:1 ST:2 PG:2

2

Kebudayaan

BF:3 ST:6 PG:11

3

Warisan

BF:2 ST:6 PG:8

4

Pelancongan

BF:1 ST:4 PG:25

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1. Dasar Perpaduan Negeri.	1. Penubuhan jawatankuasa kecil untuk menggubal dasar perpaduan negeri di pengurusikan oleh YB Dato' Timbalan Exco Perpaduan Masyarakat, Kebudayaan, Warisan Dan Pelancongan (tempoh sasaran perlaksanaan 6 bulan)	• UPEN	Jangka Panjang
2. Mewujudkan Perkampungan Budaya	2. Menjadikan perkampungan orang asli sebagai Perkampungan Budaya.	• PEKA	Jangka Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Memelihara, Memupuk Dan Mempromosi Kebudayaan Rakyat.

1

Perpaduan Masyarakat
BF:1 ST:1 PG:2

2

Kebudayaan
BF:3 ST:6 PG:11

3

Warisan
BF:2 ST:6 PG:8

4

Pelancongan
BF:1 ST:4 PG:25

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1. Memperkasakan Dasar Kebudayaan dan Kesenian	1. Menyemak dan menilai semula Dasar Kebudayaan dan Kesenian Tahun 2005 2. Membina pentas budaya di setiap jajahan 3. Mengaktifkan Majlis Kebudayaan Negeri & Jajahan 4. Mewujudkan Pelan Strategik Kebudayaan Negeri Kelantan	• MKN/UPEN/ SPARK/PTJ/TIC	Jangka Pendek
2. Menubuhkan Akademi Seni Kelantan	5. Kolaborasi bersama UMK, Jabatan Kebudayaan & Kesenian Negara Negeri Kelantan (JKKN) dan Akademi Seni Budaya Warisan Kebangsaan (ASWARA) – (Tempoh sasaran pelaksanaan 1 tahun)	• UPEN/JKKN/ ASWARA/UMK	Jangka Pendek
3. Mengelakkan permainan wau tradisi sehingga ke peringkat antarabangsa.	6. Pesta Wau Antarabangsa Kelantan	• UPEN & TIC	Jangka Pendek
4. Menggalakkan penubuhan/pendaftaran pelbagai pertubuhan seni dan budaya rakyat dengan Jabatan Pendaftaran Pertubuhan(ROS)	7. Himpunan Seni Budaya Kelantan	• TIC	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 2)

Kebudayaan, Kesenian Dan Hiburan Patuh Syariah.

1

Perpaduan Masyarakat
BF:1 ST:1 PG:2

2

Kebudayaan
BF:3 ST:6 PG:11

3

Warisan
BF:2 ST:6 PG:8

4

Pelancongan
BF:1 ST:4 PG:25

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
5. Menilai aspek-aspek tidak patuh syariah dalam sesuatu kesenian tradisional dan mengolahnya semula agar patuh syariah.	8. Mewujudkan Jawatankuasa Pemantau Kebudayaan, Kesenian dan Hiburan Patuh Syariah 9. Program Pengukuhan Jati diri Penggiat Seni Negeri Kelantan	• TIC/MKN	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 3)

Melestarikan Budaya Dan Warisan Negeri Sejajar Dengan Peredaran Zaman

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
6. Penjenamaan semula aktiviti kebudayaan negeri Kelantan	10. Seminar Seni Budaya 11. Memberi insentif dan pengiktirafan kepada penggiat-penggiat seni (Anugerah Seni Budaya)	• TIC	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Memelihara Dan Mempromosi Warisan Negeri.

1

Perpaduan Masyarakat
BF:1 ST:1 PG:2

2

Kebudayaan
BF:3 ST:6 PG:11

3

Warisan
BF:2 ST:6 PG:8

4

Pelancongan
BF:1 ST:4 PG:25

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> 1. Memperkasakan Seni Kaligrafi Islam 2. Mengenal pasti tempat-tempat usahawan seni tempatan negeri Kelantan 3. Memartabatkan seni Silat Jatuh Warisan Kelantan. 4. Pemeliharaan dan pemuliharaan seni lukis dan penulisan. 5. Pengindahan bangunan lama yang bersejarah di Tumpat. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Menubuhkan Pusat Penulisan Seni Khat, Kaligrafi dan Tulisan Jawi Negeri. 2. Menaiktaraf tempat-tempat usahawan seni tempatan Negeri Kelantan 3. Pertandingan Seni Silat Jatuh di setiap jajahan dan negeri 4. Program Seni Lukis di Balai Seni Lukis Negeri Kelantan 5. Penubuhan Muzium Pertanian Kelantan 	<ul style="list-style-type: none"> • MUZIUM/TIC 	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 2)

Memperkasakan Sektor Pelancongan Warisan

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> 6. Mendapatkan pengiktirafan UNESCO bagi permainan tradisional seperti Rebana Ubi, Wau, Kertok dan Gasing Uri 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Menyediakan kertas kerja dan mendapatkan kerjasama daripada pihak Jabatan Warisan Negara 7. Setiap papan iklan (Billboard) milik PBT perlu dimasukkan unsur tradisional seperti Rebana Ubi, Wau, Kertok dan Gasing Uri. 8. Mempamerkan wau di ke semua hotel dan premis penginapan pelancongan di Kelantan 	<ul style="list-style-type: none"> • KT/TIC/MUZIUM 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Menggalakkan Aktiviti Pelancongan Dalam Negeri.

1

Perpaduan Masyarakat

BF:1 ST:1 PG:2

2

Kebudayaan

BF:3 ST:6 PG:11

3

Warisan

BF:2 ST:6 PG:8

4

Pelancongan

BF:1 ST:4 PG:25

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1. Menubuhkan Majlis Penasihat Pelancongan Negeri (MPPN).	1. Menyediakan kertas Exco bagi menubuhkan MPPN	• SPARK	Jangka Pendek
2. Mewujudkan kawasan tarikan pelancongan. <ul style="list-style-type: none"> i. Eko-pelancongan. ii. Agro-Pelancongan iii. Produk Pelancongan Islam 	2. Menyediakan Pelan Konsep Cadangan Taman Eko Rimba (Jeram Linang – Lata 7 – Bukit Bakar) <ul style="list-style-type: none"> 3. Pelan Pembangunan Taman Negeri Stong 4. Pembangunan ‘Eco-Park’ Gua Ikan 5. Program menaiktaraf kolam-kolam air panas 6. Program menaiktaraf Pantai Senok (Nami Island) 7. Taman Ekosistem SMV 8. Menyediakan kursus kepada operator memancing laut dalam <ul style="list-style-type: none"> 9. Mengadakan pakej lawatan ke pusat ternakan Lembu “Fidlot”, Ladang Rusa di Rong Cenok, Produk Madu Kelulut di “Min House Camp” 10. Menyediakan kemudahan pondok tradisi (penginapan) bagi memberi ruang kepada pelancong luar merasai suasana kehidupan sebenar di pondok pengajian Kelantan <ul style="list-style-type: none"> 11. Mempromosikan Suluk Tok Selehor 	• JPNK/MOTAC/UPEN/MDB/MOTAC/UPEN • MDB/TIC/JKKM/MOTAC/MKN • MUZIUM / MPKB-BRI/UPEN/ECERDC/PTG	Jangka Pendek
			Jangka Pendek
			Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 1)

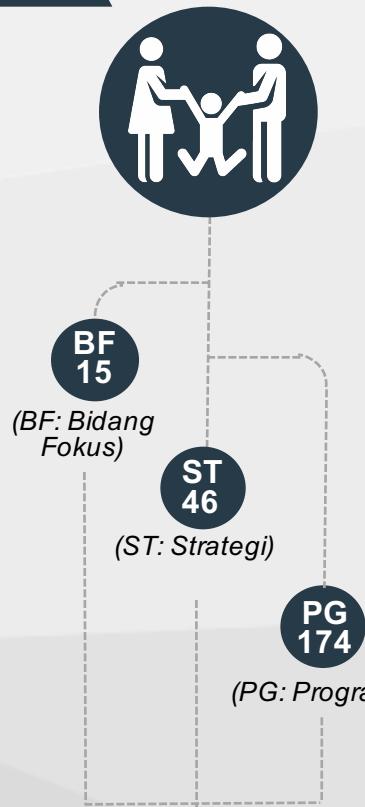
Menggalakkan Aktiviti Pelancongan Dalam Negeri.

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
ii. Produk Warisan	12. Mengadakan program Festival Makanan Tradisional Kelantan 13. Menaiktaraf Laman Pendaratan Tentera Jepun, Kuala Pak Amat dan "Japanese Garden". 14. Menaiktaraf Kg Laut sebagai kawasan pelancongan warisan 15. Mewartakan kawasan sungai dan bekas lombong sebagai pusat pelancongan. 16. Penganjuran pameran (warisan) bertaraf antarabangsa. 17. Menyediakan destinasi pelancong untuk mendulang emas di Jeli. 18. Menaiktaraf Taman Kemahkotaan di Tumpat. 19. Menaiktaraf Tapak Pesta Wau Antarabangsa. 20. Menaiktaraf beca pelancong dengan pemberian saguhati sebanyak RM1,200 setahun.	• MUZIUM/TIC / MDJ/MDT/MPKB-BRI/KT	Jangka Pendek
3. Menyediakan perkhidmatan sokongan kepada pelancong.	21. Menyediakan pengangkutan pelancong percuma di sekitar Bandar Kota Bharu Bandar Raya Islam. 22. Menaiktaraf kemudahan asas pelancongan di setiap PBT 23. Menubuhkan pusat musafir khannah (hotel transit) di stesen-stesen pengangkutan awam.	MPKB-BRI/TIC/KT	Jangka Pendek
4. Melebarluas fungsi Pusat Penerangan Pelancongan dan Gelanggang Seni.	24. Meningkatkan promosi dalam dan luar negara 25. Memperkenalkan aplikasi 'Kelantan Dihati'	TIC	Jangka Pendek

JAWATANKUASA 7- KEBAJIKAN, PEMBANGUNAN KELUARGA DAN WANITA

Skop Utama

1

Kebajikan
BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga
BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita
BF:7 ST:17 PG:56

Bidang Fokus

- 1 Melahirkan masyarakat cakna kebajikan
- 2 Memastikan penyaluran bantuan cekap dan efektif
- 3 Meningkat keupayaan agen penyalur bantuan
- 4 Mewujudkan kerjasama semua jabatan/ agensi di bawah satu jawatankuasa kebajikan di peringkat negeri dan jajahan
- 5 Memperkasa jati diri dan mengembangkan potensi diri serta membudayakan kecemerlangan kepada golongan sasar
- 6 Membentuk jati diri penerima bantuan dan ahli keluarga (waris) penerima bantuan selaras dengan Dasar Membangun Bersama Islam

Aspek

- 1 Sosial
- 2 Sosial
- 3 Sosial
- 4 Sosial
- 5 Sosial
- 6 Sosial
- 1 Sosial
- 2 Sosial

- 1 Pembangunan Keluarga
- 2 Pembangunan Kanak-Kanak

- 1 Pembangunan wanita
- 2 Pembangunan rohani
- 3 Pembangunan sosial
- 4 Infrastruktur wanita
- 5 Kepimpinan, tenaga kerja dan amalan baik
- 6 Sukan dan kesihatan
- 7 Kemahiran wanita

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Melahirkan Masyarakat Cakna Kebajikan

1

Kebajikan

BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga

BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita

BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1. Penubuhan Yayasan Kebajikan Negeri Kelantan	1. Menubuhkan jawatankuasa bagi mengkaji penubuhan Yayasan Kebajikan Negeri Kelantan	• SUK (BKPU)/UPEN	Jangka Sederhana
2. Memasukkan pasukan/badan sukarelawan Kebajikan peringkat Mukim dalam SOP Penyaluran Bantuan Kebajikan Negeri	2. Memperkasakan Jawatankuasa Pengurusan Bantuan Bencana Negeri dan Parlimen 2018 3. Pembentukan Jawatankuasa Kerja Agensi Pelaksana Kebajikan Negeri di bawah Jawatankuasa Tadahan Rahmat	• Majlis Penghulu • EXCO KEBAJIKAN/ PPN MAIK/ JKM/ PKJ (PEMB) • PENGGAWA/ PENGHULU/IMA M	Jangka Pendek
	4. Mewujudkan Skuad Kita Cakna Peringkat Mukim	• UKEKWA	Jangka Pendek
	5. Pembentukan pasukan CDERT di setiap mukim penghulu di seluruh Kelantan	• AGENSI PENGURUSAN BENCANA NEGARA/ PTJ	Jangka Pendek
	6. Lawatan kerja menemui penggerak kebajikan dari pelbagai peringkat	• EXCO/ADUN/DO/ PKMJ/ PENGGAWA/ IMAM/PENGHULU • NGO & NGI	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Melahirkan Masyarakat Cakna Kebajikan

1

Kebajikan

BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga
BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita

BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
3. Mengadakan kempen cakna kebajikan dan publisiti	<p>7. Mengadakan kempen melalui papan iklan (billboard):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inisiatif Kebajikan Negeri Kelantan • Rakyat Prihatin, Berdikari, Bermaruah • Daftar Sukarelawan MESRA Peringkat DUN <p>8. Cetakan bahan kempen seperti pamphlet dan stiker untuk edaran seluruh negeri</p> <p>9. Edaran buku Dasar Berkebajikan dan Kesejahteraan Rakyat kepada agensi/jabatan seluruh negeri Kelantan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MESRA& GENTERA/ UPKN/ KTV/PBT/PTJ 	Jangka Pendek
	<p>10. Induksi Dasar Berkebajikan dan Kesejahteraan Rakyat</p> <p>11. Kempen premis mesra OKU</p> <p>12. Anugerah dan penghargaan kepada premis mesra OKU</p> <p>13. Mengadakan program yang melibatkan masyarakat dengan golongan asnaf (OKU, warga emas, armalah, anak yatim) melalui program yang diatur seperti Mesra Kasih Warga Emas DUN, Ekspresi Anak Yatim, Program Jahit Kasih, Dhuha Bersama Anak Syurga, Program Menggapai Keberkatan Bersama OKU)</p> <p>14. Mengadakan Konvensyen Hari Kebajikan Peringkat Antarabangsa 2019</p> <p>15. Mempelbagaikan video pendek berkaitan kebajikan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • UKEKWA/UPKN/ PBT/BPTM/ KTV/ RTV/ MAIK/ JAHEIK/ NGO/ OKU/ YIK 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Melahirkan Masyarakat Cakna Kebajikan

1

Kebajikan

BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga

BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita

BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
4. CSR sebagai KPI untuk prestasi kecemerlangan jabatan atau individu	16. Kempen “Cerdik dan Kaya Buleh Tupey” 17. Garis panduan dan pekeliling khas untuk CSR 18. Pengiktirafan jabatan dan agensi kerajaan	• U-KEKWA/ BKP/ YIK/UPI/ KONFIDERASİ NGO	Jangka Pendek
5. Menyediakan program latihan kepada agen sukarelawan kebajikan peringkat mukim	19. Bengkel penyelarasan Agensi Kebajikan 20. Seminar Amalan Baik Pengurusan Kebajikan Negeri (Terengganu dan Kelantan) dan Persekutuan 21. Kursus Pengurusan Operasi (KPO) kepada agen Kebajikan DUN (Skuad Kita Cakna(SKC), Penyelaras Pembangunan Armalah DUN (PPAD), Majlis Persefahaman Pertubuhan OKU Kelantan (MPPOK)) 22. Kursus Radio Amatur Peringkat DUN 23. Simulasi & Bengkel Pengurusan Bencana Peringkat Negeri 24. Kursus Bahasa Isyarat	• PTJ/MAIK/JKM	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 2)

Memastikan Penyaluran Bantuan Cekap Dan Efektif

1

Kebajikan

BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga
BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita
BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
6. Menetapkan SOP Penyaluran Bantuan Kebajikan	25. Menyedia, menyelaras dan mengemaskini SOP berkaitan bantuan kebajikan seperti : <ul style="list-style-type: none"> • SOP Bantuan Kebajikan • SOP Bencana & Banjir • SOP Skim Kebajikan Armalah (Skim Manfaat dan Khairat Armalah) • SOP Bantuan Ma'ruf OKU (BMO) • SOP Laporan Aduan Media • SOP Lawatan Pimpinan ke Pusat Pemindahan 	• U-KEKWA/PPN/ JKM	Jangka Pendek
7. Penyelarasan dan pengurusan data kebajikan	26. Kolaborasi data e-Kasih, e-Tegar, e-Qaryah, e-Bantuan, e-Asnaf dengan pejabat DUN (e-Rakyat) 27. Mewujudkan Bank Data Kebajikan dengan membina aplikasi khas 28. Penambahbaikan garis panduan bantuan kebajikan (PGK & Per Kapita)	• BKPK/PICT DUN/ PEJABAT MB/ • U-KEKWA/ UPKN/ PPN/ BPTM/JKM	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 3)

Meningkat Keupayaan Agen Penyalur Bantuan

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
8. Menyemak semula keberkesanan peranan agen penyalur bantuan melalui mekanisme penilaian prestasi	29. Pengumpulan laporan penyaluran bantuan, secara bertulis dan bergambar kepada U-KeKwa	• UPKN	Jangka Pendek
9. Menyemak semula insentif dan kemudahan kepada agensi penyalur bantuan	30. Penjenamaan Skim Kebajikan Negeri dan penambahan bajet Kebajikan 31. Insentif kepada penyelaras kebajikan 32. Meningkatkan kemudahan penyampaian bantuan yang mesra OKU dengan menyediakan juru bahasa isyarat	• U-KEKWA/JKM/ • MAIK/ PPN/ PKD	Jangka Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 4)

Mewujudkan Kerjasama Semua Jabatan/ Agensi Di Bawah Satu Jawatankuasa Kebajikan Di Peringkat Negeri Dan Jajahan

1

Kebajikan
BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga
BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita
BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
10. Memastikan semua jabatan/ agensi pelaksana kebajikan dilantik sebagai ahli dalam Jawatankuasa Tadahan Rahmat	33. Bengkel Kolaborasi Kebajikan bagi memperkasa dan memaksimumkan peranan yayasan sedia ada seperti Yayasan Amanah Tok Kenali dan lain-lain yang berkaitan 34. Menubuh dan mengaktifkan Jawatankuasa Tadahan Rahmat peringkat jajahan	• U-KEKWA/ JKM/PPN/ UPEN/PTJ	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 5)

Memperkasa Jati Diri Dan Mengembangkan Potensi Diri Serta Membudayakan Kecemerlangan Kepada Golongan Sasar

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
11. Meningkatkan Kebajikan kepada golongan sasar	35. Menyediakan Skim Perlindungan Takaful Berkelompok kepada penerima bantuan e-Tegar (60 tahun ke bawah) 36. Bantuan peralatan pesakit terlantar(Contoh : Wakaf Katil) 37. Mewujudkan Skim Khairat Ar-Rahmah bagi pesakit terlantar di bawah umur 60 tahun 38. Menambahbaik Skim Kifaalah bagi Khairat Kematian Warga emas 39. Memperluaskan Bantuan Al-It'am.	• JKM / MAIK/ • U-KEKWA	Jangka Pendek
12. Menyemak kadar bantuan kepada penerima bulanan bantuan JKM/MAIK yang sedia ada.	40. Menjalankan kajian bagi menyelaras data dan menambah penentuan dan mekanisme bantuan penerima/sasaran	• JKM/ MAIK/ GLC NGO/ PBT/ AGENSI	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 5)

Memperkasa Jati Diri Dan Mengembangkan Potensi Diri Serta Membudayakan Kecemerlangan Kepada Golongan Sasar

1

Kebajikan

BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga
BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita

BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
13. Memperkasakan gagasan OKU Muqarabun.	41. Bengkel Kemahiran OKU secara terbuka. 42. Menjadikan rumah yang diwakafkan sebagai pusat aktiviti OKU. 43. Mengadakan Kelas Fardhu Ain Khas kepada OKU 44. Menyediakan Jurubahasa isyarat 45. Pelantikan sukarelawan aktivis OKU Jajahan 46. Mengadakan kuliah di masjid-masjid oleh OKU yang berkelayakan	• JKM/ MAIK/ JAHEAIK/ • U-KEKWA / NGO	Jangka Pendek
14. Mewujudkan infrastruktur mesra OKU dan Armalah	47. Bekerjasama dengan agensi/institusi bagi menyediakan kemudahan dan peralatan mesra OKU di tempat awam.	• MAIK/PBT/GLC	Jangka Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 6)

Membentuk Jati Diri Penerima Bantuan Dan Ahli Keluarga (Waris) Penerima Bantuan Selaras Dengan Dasar Membangun Bersama Islam

1

Kebajikan

BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga

BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita

BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
15. Menyediakan program pendidikan/ motivasi/ bengkel khusus untuk penerima bantuan	48. Mewujudkan Kolaborasi antara NGO Kebajikan Dan Remaja 49. Kursus Kemahiran Kepada Asnaf 50. Pelan Keluar Asnaf Mandiri 51. Kelas Fardhu Ain Pengurusan Kewangan dan Aset Islam 52. Hari Mahabbah Penerima Bantuan Kerajaan Negeri 53. Program Peningkatan Motivasi Miskin Tegar Terpilih 54. Himpunan Armalah Peringkat Negeri (KBW Armalah) 55. Kembara Armalah 56. Kembara OKU 57. Kembara Warga Emas 58. Kembara Anak Yatim 59. Bengkel Jati Diri OKU 60. Persidangan OKU Muqarrabun 61. Kelas Fardhu Ain khas untuk OKU 62. Penganugerahan Tokoh Cakna Masyarakat 63. Penganugerahan Tokoh Mandiri Asnaf 64. Program "Mobile Asnaf" (Kenderaan untuk pesakit asnaf ke hospital)	<ul style="list-style-type: none"> • YIK/ KONFIDERASI NGO/ U-KEKWA/ JKM/MAHKAMAH SYARIAH/JAHEIK/ MAIK/ AKPK/ YIK/ PUSAT KHIDMAT DUN (PKD) 	Jangka Pendek
16. Menyediakan program penerangan/ pendidikan tentang tanggungjawab ahli keluarga (waris) kepada asnaf/ penerima bantuan	65. Memperkuuhkan peranan wali melalui ceramah-ceramah kekeluargaan, khutbah Jumaat (kerjasama dengan Unit Pembangunan Keluarga) 66. Kempen dan Penerangan tentang hak OKU serta kepentingan & kelebihan pendaftaran OKU (untuk anak/ ahli keluarga yang kurang upaya) 67. Program Komuniti Cakna	<ul style="list-style-type: none"> • U-KEKWA/ MAIK/ JAHEIK 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1) Pembangunan Keluarga

1

Kebajikan

BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga

BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita

BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<p>1. Mewujudkan Pusat Pembangunan Keluarga Mawaddah (Mawaddah Centre) di masjid-masjid sebagai pusat aktiviti keluarga</p>	<p>1. Merangka modul khusus untuk rujukan keluarga di negeri Kelantan</p> <p>2. Mengadakan kursus untuk orang tua, remaja dan kanak-kanak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seminar Keluarga Mawaddah peringkat Negeri/ Jajahan/Parlimen/ DUN • Seminar Rumah Tangga Berkat <p>3. Mengadakan latihan Training Of Trainers (TOT)</p> <p>4. Menerbitkan Buku Panduan Keluarga Mawaddah</p> <p>5. Sambutan Hari Keluarga Mawaddah Peringkat Negeri Kelantan</p> <p>6. Anugerah Keluarga Mawaddah Peringkat DUN</p> <p>7. Sambutan Hari Suami Isteri</p> <p>8. Sambutan Hari Datuk Nenek</p> <p>9. Bengkel Ibu Bapa Muda DUN</p> <p>10. Sambutan Hari Ibu Bapa</p> <p>11. Memberi cuti ihdad bergaji penuh selama satu bulan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MASJID/JABATAN AGAMA ISLAM NEGERI KELANTAN/ PEJABAT AGAMA JAJAHAH/ PTJ/ SUK/ PEJABAT MENTERI BESAR/ MTD/ YAYASAN PEMBANGUNAN KELUARGA TERENGGANU/ 	Jangka Pendek
<p>2. Mewujudkan Pusat Kaunseling Keluarga Mawaddah Negeri Kelantan bagi keluarga yang “berpotensi”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pusat Khidmat Keluarga, Sosial & Komuniti Bandar 	<p>12. Bengkel Asas Kaunseling kepada petugas pembangunan Keluarga</p> <p>13. Training Of Trainers</p>	<ul style="list-style-type: none"> • NGO/ JAHEAIK/ • U-KeKWA/ HALAQAT 	Jangka Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1) Pembangunan Keluarga

1

Kebajikan

BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga
BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita

BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
3. Mengadakan kerjasama dengan Pusat Aktiviti Warga Emas (PAWE)	14. Menubuhkan Pondok Warga Emas dan memperuntukkan insentif khas kepada pondok pengajian terpilih yang menyediakan khidmat Pondok Harian Warga Emas	• MAIK/JAHEAIK/YIK/UKEKWA	Jangka Sederhana
4. Memperkasakan ketua-ketua keluarga	15. Mewujudkan Jawatankuasa Qawwam 16. Menggalakkan pelajar lelaki menyertai aktiviti lasak dan mandiri 17. Menubuhkan Jawatankuasa Pembangunan Keluarga di peringkat Jajahan. 18. Merangka kurikulum Pembangunan Ketua Keluarga Negeri Kelantan.	• LPPKN/JAHEAIK/PTJ/PDRM/ JKJ/ • PPD/ HOSPITAL	Jangka Sederhana
5. Melengkapkan Wanita dengan ilmu Sains Pengurusan Kontemporari Rumah tangga dan Keluarga	19. Mewujudkan kerjaya Pengurus Rumah Tangga 20. Menerbitkan buku panduan mengurus rumah (Buku Suri Mithali)	• U-KEKWA	Jangka Sederhana
6. Mewujudkan persekitaran kerja mesra keluarga	21. Memberi kemudahan cuti kepada kakitangan awam menjaga anak sakit kronik sehingga 14 hari 22. Memberi cuti khas kepada ibu atau bapa yang menjaga anak sakit kronik 23. Memberi cuti bersalin tanpa had bilangan anak kepada kakitangan awam wanita.	• SUK (BPSM)	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)
Pembangunan Keluarga

1

Kebajikan

BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga
BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita

BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
7. Menggalakkan perkahwinan	24. Mengadakan kursus kepada Kursus Kewangan Keluarga/Kursus Psikologi 25. Sibus Perkahwinan (Pra Semasa, Pasca) dan Pra Perceraian (Masdic) termasuk kes kahwin muda. 26. Kursus Asas Kaunseling (Khusus kepada Hakam/ Mediator di kalangan komuniti) 27. Mengadakan manual pengurusan rumah tangga untuk tempoh secara berfasa. (Tempoh : 10 tahun, 20 tahun dan seterusnya) 28. Memudahkan urusan perkahwinan. Contoh : Majlis Perkahwinan Beramai-ramai 29. Mewujudkan bank data untuk Baitul Muslim (Agensi Pencari Jodoh)	<ul style="list-style-type: none"> • JAHEIK/ MAHKAMAH SYARIAH 	Jangka Sederhana
8. Memperkasakan konsep kepimpinan keluarga Islam	30. Memperkasakan Institusi dan Peranan Wali dan Mahram 31. Sinergi 3 entiti komuniti (masjid, sekolah dan keluarga) 32. Menggunakan peranan PIBG dan tokoh dalam masyarakat 33. Mewajibkan tokoh-tokoh masyarakat menjadi penasihat kepada PIBG 34. Program dan Kempen Wali Nikah VS Wali Nafkah 35. Semakan kepada Enakmen Keluarga Islam Kelantan	<ul style="list-style-type: none"> • JAHEAIK/MAIK • UBES/MAHKAMAH 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1) Pembangunan Keluarga

1

Kebajikan

BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga
BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita

BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
9. Pewarisan/ Nasab/ Jaringan Keluarga dengan tujuan mengeratkan hubungan silaturahim antara keluarga	36. Pertandingan “Family Tree” antara keluarga 37. Menubuhkan kumpulan sokongan untuk keluarga • First Psychological Responder	• PIBG/ JAHEAIK/ • MAIK/ YIK/ U-KEKWA/ MAHKAMAH SYARIAH	Jangka Pendek
10. Mewujud dan menyelaras polisi, infrastruktur dan peralatan yang mesra keluarga	38. Mewujudkan taman rekreasi untuk keluarga 39. Kempen “1 GLC, 1 Taman Rekreasi” 40. Memastikan ruangan menyusu/pusat transit untuk kanak-kanak di pasar raya. 41. Menubuhkan Jawatankuasa Audit Kemudahan Mesra Keluarga untuk melakukan audit ke atas pasaraya, masjid dan agensi yang mempunyai ciri mesra keluarga. 42. Menyediakan Standard Of Procedure (S.O.P) untuk rujukan pelaksanaan agensi mesra keluarga 43. Menyemak semua dasar dan polisi kerajaan yang tidak selaras dengan nilai kekeluargaan	• NGO/GLC/ PTJ/ JKR/ PBT	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 2) Pembangunan Kanak-Kanak

1

Kebajikan

BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga
BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita

BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
11. Melaksanakan Dasar Kanak-Kanak Fitrah Kelantan	44. Mengadakan program kepada kanak-kanak di peringkat negeri Kelantan dan DUN <ul style="list-style-type: none"> • Sambutan Hari Kanak-kanak Peringkat Negeri Kelantan pada 12 Rabiulawal • Sambutan Hari Kanak-Kanak Peringkat DUN • Pelancaran Dasar Kanak-kanak Fitrah Kelantan 45. Menyediakan nurseri di setiap jabatan/agensi	<ul style="list-style-type: none"> • U-KEKWA & Pelbagai Jabatan Yang Berkaitan 	Jangka Pendek
12. Memberi insentif kepada bayi baru lahir	46. Program Cakna Aulad kepada keluarga yang layak bagi setiap bayi yang dilahirkan	<ul style="list-style-type: none"> • JPN/KEMENTERIAN KESIHATAN/LPPKN 	Jangka Pendek
13. Memberikan Skim Halimatus Sa'diah sebagai galakan kepada pengasuh di rumah	47. Mengadakan Kursus Halimatus Sa'adiah: <ul style="list-style-type: none"> • Asas Kebersihan Diri dan Persekutuan • Asas Pemakanan Seimbang dan Kerohanian • Asas Keselamatan Rumah : Dapur dan Persekutuan 48. Mengadakan Hari Halimatus Sa'diah sempena meraikan pengasuh: <ul style="list-style-type: none"> • Cadangan tarikh : 19 Rabiulawal • Tema : 'Asuh Dari Hati' 49. Mengadakan hari khusus untuk raikan pengasuh 50. Mengadakan Kempen "Asuh Dari Hati" bagi memupuk rasa kasih sayang dalam diri pengasuh kepada anak asuhan	<ul style="list-style-type: none"> • U-KEKWA/ • YAYASAN PEMBANGUNAN KELUARGA TERENGGANU/JKM/PERASKO 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)
Pembangunan Wanita

1

Kebajikan

BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga
BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita

BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1. Membela hak dan memartabatkan kemuliaan wanita	1. Meneruskan semua dasar-dasar yang menjamin hak dan maruah wanita 2. Menubuhkanjawatankuasa melindungi hak dan tanggungjawab untuk menjawab isu dan melindungi hak melalui lisan, penulisan dan tindakan berdasarkan isu diskriminasi wanita 3. Pendemokrasian kuasa dan suara wanita mengikut MBI 4. Mengadakan Kolokium Gagasan Wanita Kelantan 5. Mengadakan "Anugerah Tokoh Wanita" peringkat jajahan 6. Induksi Gagasan Wanita Kelantan 7. Melengkapkan pendidikan dan kemahiran ikhtiar hidup	• PANEL PENGUBAL SEMAKAN DASAR WANITA	Jangka Pendek
2. Mengkaji dan menilai polisi-polisi mesra wanita yang sesuai dengan keperluan semasa	8. Kajian tentang wanita Kelantan dengan kerjasama universiti (melalui peruntukan geran pendidikan pelajar Master dan PhD) 9. Menggabungkan medium para penyelidik dan menggalakkan penyelidikan berkaitan wanita (Resolusi) 10. Mengadakan MoU dengan universiti 11. Menerbitkan buku berkaitan wanita Kelantan	• UNIVERSITI/PSSH/ • PKS/IPTG	Jangka Sederhana
3. Melengkapkan wanita dengan ilmu, jati diri, adat, budaya dan warisan Kelantan	12. Memperkasakan Pusat Sumber Sayyidatina Hafsa (PSSH) 13. Kursus, demonstrasi, latihan kemahiran dan kempen yang berkaitan 14. Menghimpunkan tokoh budayawan wanita Kelantan yang selari dengan Dasar Membangun Bersama Islam	• MAIK/ DBP/ TIC/ MUZIUM/ PPAK/ • JAWATANKUASA PELANCONGAN & WARISAN	Jangka Pendek
4. Mewujudkan dana dan bajet bagi kesejahteraan wanita	15. Menubuhkan Tabung Sayyidatina Zainab bagi wanita yang teraniaya	• PPN/U-KEKWA	Jangka Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 2)
Pembangunan Rohani

1

Kebajikan

BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga
BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita

BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
5. Menggalakkan pengajian sepanjang hayat	16. Menganjurkan kursus, seminar, forum oleh pelbagai agensi kerajaan <ul style="list-style-type: none"> • Kuliah Bulanan Wanita • Kuliah Fiqh Wanita • Kuliah Tafsir Wanita • HSK • Pondok Wanita Kelantan • Tahfiz Vokasional Wanita Kelantan 	<ul style="list-style-type: none"> • KERJASAMA EXCO PEMBANGUNAN INSAN, PENDIDIKAN, • PENGAJIAN TINGGI DAN TEKNOLOGI MAKLUMAT 	Jangka Pendek
6. Menggalakkan penglibatan wanita dalam pelbagai program sosial dan keagamaan dan melahirkan lebih ramai wanita solehah	17. Menubuhkan Pusat Pengajian Pondok Modern Wanita 18. Menubuhkan Jawatankuasa Silibus Pembangunan Wanita Negeri Kelantan 19. Memperkasakan wanita untuk menangani isu kempen kesedaran kebersihan, alam sekitar dan kitar semula 20. Menggubal Silibus pendidikan kebersihan dan kesihatan kepada wanita dan kanak-kanak bermula dari rumah	<ul style="list-style-type: none"> • EXCO PENDIDIKAN/ EXCO PEMB. ISLAM/ EXCO WANITA/ PASTI/ YIK 	Jangka Pendek/ Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 3) Pembangunan Sosial

1

Kebajikan

BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga
BF:2 ST:13 PG:51

3

Bidang Fokus (BF: 4) Infrastruktur Wanita

Wanita

BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
7. Menggalakkan penglibatan kaum wanita dalam pelbagai bidang pekerjaan, program sosial dan kebudayaan asalkan tidak bercanggah dengan Islam	21. Mengadakan program kebudayaan: • Wanita Kelantan “Got Talent” • Muslimah “Cultural Nite” • Nisa’ “Talentime” • Malam Kebudayaan Wanita	• EXCO KEBUDAYAAN /EXCO BELIA, SUKAN DAN NGO/U-KEKWA	Jangka Pendek
8. Memperkasa dan menyelaras jaringan NGO dan Persatuan-Persatuan Wanita dalam dan luar negeri agar arah tuju dan matlamat masing-masing tidak bercanggah dengan dasar Kerajaan Negeri	22. Memperuntukkan Geran Khas NGO Wanita berdasarkan Pelan Pembiayaan Sumber Royalti Minyak dan Gas (RM 5 juta setahun) 23. Menubuhkan NGO wanita profesional luar Kelantan untuk membantu Kerajaan Negeri (WILDAN)	• KONFEDERASI NGO/ U-KEKWA/ EXCO PEMBANGUNAN ISLAM, DAKWAH, PENERANGAN DAN HUBUNGAN SERANTA	Jangka Sederhana

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
9. Membangunkan infrastruktur mesra wanita	24. Menubuhkan Pusat Kemahiran Wanita Kelantan 25. Menubuhkan Pusat Latihan Wanita OKU dan Armalah 26. Menubuhkan Pusat Sulaman Negeri (Pusat Sulaman Che Siti Wan Kembang) 27. Menubuhkan PPWK di setiap DUN 28. Menubuhkan Tuan Sabariah “Centre for Women Empowerment” 29. Membina sebuah stadium tertutup belianwas termasuk sebuah kolam renang 30. Membina Kompleks Sukan Wanita yang lengkap – stadium khas dan masjid 31. Penubuhan Pusat Sepadu Wanita -Darul Niswah Negeri Kelantan	• U-KEKWA/ PKINK/ • PMBK/ PKD/ UBES/ PBT/ PPN	Jangka Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 5) Kepimpinan, Tenaga Kerja Dan Amalan Baik

1

Kebajikan

BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga
BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita

BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
10. Meneruskan dasar galakan penyertaan kaum wanita dalam sektor pekerjaan peringkat kerajaan dan swasta	32. Menubuhkan Majlis Perundingan Wanita Negeri 33. Memberi peluang kepada wanita menjawat jawatan tinggi dan pembuat dasar di jabatan dan agensi 34. Mengkaji polisi-polisi dan skim serta insentif bagi menjaga kebajikan wanita bekerja 35. Mewujudkan garis panduan kepada majikan tentang hakikat dan sifat wanita selaras dengan syarak semasa bekerja 36. Mewujudkan dan menambahbaik perjawatan yang bersesuaian dengan wanita mengikut keperluan dan kepakaran 37. Memberi pendedahan organisasi dan insentif potensi perkembangan dan kecemerlangan kakitangan wanita	• U-KEKWA & Semua Jabatan & Agensi Terlibat	Jangka Sederhana
11. Mewujudkan polisi keseimbangan kerjaya dan rumah tangga	38. Melaksanakan jadual waktu kerja anjal (flexi hours) untuk kaum wanita 39. Galakan wanita bekerja dari rumah	• BKP/BPSM	Jangka Pendek
12. Melahirkan wanita yang berdaya saing untuk menjadi ikon politik	40. Menubuhkan Majlis Perundingan Beliawanis Kelantan 41. Persidangan Beliawanis Kebangsaan 2019 42. Persidangan Beliawanis Antarabangsa 2022 43. Mengenal pasti 200 profil wanita muda yang berbakat (genius abqariah) 44. Program latihan yang tersusun dan praktikal (Ameerah Leadership Challenge)	• UBES	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 6) Sukan Dan Kesihatan

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
13. Melahirkan wanita yang sihat, cergas dan cerdas 14. Menyediakan bajet dan prasarana, ruang dan peluang	45. Program Kesihatan dan Gaya Hidup Sihat untuk wanita 46. Gym wanita di pejabat	• EXCO BELIA, SUKAN DAN NGO	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 7) Kemahiran Wanita

1

Kebajikan

BF:6 ST:16 PG:67

2

Pembangunan Keluarga

BF:2 ST:13 PG:51

3

Wanita

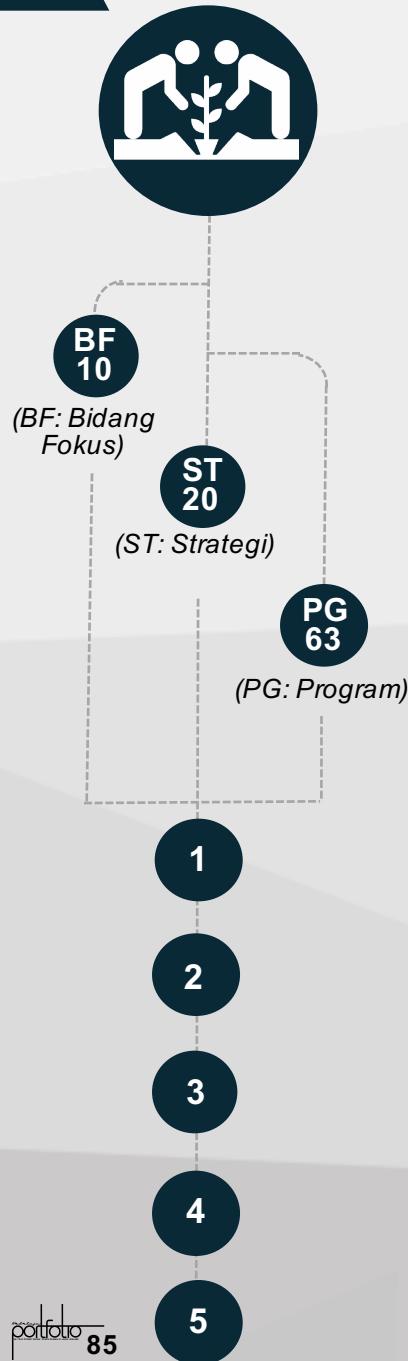
BF:7 ST:17 PG:56

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
15. Menggalakkan wanita menceburkan diri dalam bidang kemahiran dan teknologi.	47. Menubuhkan Kolej Kemahiran Wanita Kelantan 48. Lawatan kerja ke pusat kemahiran wanita khususnya di negeri Kelantan	• U-KEKWA/ YIK/ PLWOA/ PPWK	Jangka Pendek/ Panjang
16. Memperkasakan Pusat Pembangunan Wanita Kelantan (PPWK) menerusi penubuhan Pusat Kemahiran Wanita Kelantan (Women's Skills Centre); berteraskan pendekatan keusahawanan wanita Kelantan di setiap jajahan	49. Menubuhkan Jawatankuasa Pemantauan Aktiviti & Program: • Pusat Pembangunan Wanita Kelantan setiap jajahan • Pusat Kemahiran Wanita Kelantan (PKWK) • Pusat Latihan Wanita OKU dan Armalah (PLWOA) • Mini Darul Niswah (MDN-16 buah) ke arah penubuhan • Pusat Sumber Sayyidatina Hafsa (PSSH)	• PKINK/MAIK/IPTA • /IPTS/DEWAN PERNIAGAAN WANITA/EXCO USAHAWAN	Jangka Pendek
17. Insentif khas, bantuan, pengecualian cukai pintu dan khidmat penyampaian	50. Memperkenalkan Skim Bantuan Usahawanis (RM20 juta setahun) 51. Memperkenalkan Skim Mikro-Kredit Wanita Muda (RM10 juta setahun) 52. Bantuan Niaga Wanita Kelantan- IKS 53. Mewujudkan Kumpulan Penggiat Ekonomi Wanita di peringkat kampung 54. Mewujudkan pusat pemasaran produk wanita Kelantan 55. Mewujudkan akademi usahawan dan produk wanita berkualiti tinggi 56. Menyertai dan mengikuti delegasi perniagaan dan expo dalam dan luar Negara.	• U-KEKWA/ PPWK/ NGO / PKINK / PUPUK/ EXCO USAHAWAN/ DUKE	Jangka Sederhana

Anugerah Selebriti Dakwah

JAWATANKUASA 8- PERTANIAN, INDUSTRI ASAS TANI, BIOTEKNOLOGI, TEKNOLOGI HIJAU & ALAM SEKITAR

Skop Utama

1
Pertanian
BF:3 ST:9 PG:37

2
Industri Asas Tani
BF:1 ST:3 PG:8

3
Bioteknologi
BF:2 ST:2 PG:6

4
Teknologi Hijau
BF:2 ST:3 PG:6

5
Alam Sekitar
BF:2 ST:3 PG:6

Bidang Fokus

- 1** Peningkatan KDNK negeri.
- 2** Negeri Kelantan sebagai Hab Halal Utama negara.
- 3** Kecemerlangan sektor pertanian.

- 1** Industri hiliran bagi produk pertanian.

- 1** Negeri Kelantan sebagai Hab Halal Utama Negara
- 2** Penghasilan manfaat dari teknologi bio.

- 1** Pelaksanaan Konsep Pembangunan Hijau
- 2** Inisiatif “Green City” di semua PBT.

- 1** Pengekalan alam sekitar secara lestari.
- 2** Pemerkasaan pembangunan lestari.

Aspek

- 1** Ekonomi
- 2** Ekonomi
- 3** Ekonomi

- 1** Ekonomi

- 1** Ekonomi
- 2** Ekonomi

- 1** Ekonomi/
Kebersihan
- 2** Ekonomi/
Kebersihan

- 1** Ekonomi/
Kebersihan
- 2** Ekonomi/
Kebersihan

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1) Peningkatan KDNK Negeri.

1

Pertanian

BF:3 ST:9 PG:37

2

Industri Asas Tani

BF:1 ST:3 PG:8

3

Bioteknologi

BF:2 ST:2 PG:6

4

Teknologi Hijau

BF:2 ST:3 PG:6

5

Alam Sekitar

BF:2 ST:3 PG:6

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1. Meningkatkan sumbangan sektor pertanian sebagai penyumbang utama kepada KDNK Negeri.	1. Penerokaan bidang bio-ekonomi dan peningkatan nilai hasil pertanian (sasaran peningkatan sebanyak 5% dalam semua sub-sektor) 2. Mengadakan ladang kontrak antara petani dan syarikat pelabur. 3. Memperbanyakkan pusat pengumpulan, pemprosesan dan pembungkus di seluruh jajahan. 4. Memperbanyakkan pembinaan tukun-tukun tiruan bagi pembiakan ikan untuk meningkatkan hasil tangkapan nelayan pantai. 5. Mempromosi dan menarik para pelabur untuk mengeksplorasi industri perikanan laut dalam dan industri hiliran. 6. Penguatkuasaan dasar dan undang-undang perikanan oleh jabatan bersama-sama dengan agensi penguatkuasaan melalui pemantauan di laut dan di darat ke atas "vesel temptation" dan "vesel asing".	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN / Jabatan Pertanian <ul style="list-style-type: none"> • UPEN / Jabatan Pertanian/ FAMA <ul style="list-style-type: none"> • KPKB/ FAMA <ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perikanan <ul style="list-style-type: none"> • Jabatan Perikanan / APMM / MARIN 	Jangka Sederhana Jangka Panjang Jangka Pendek Jangka Pendek Jangka Sederhana Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 2)

Negeri Kelantan Sebagai Hab Halal Utama Negara.

1

Pertanian

BF:3 ST:9 PG:37

2

Industri Asas Tani

BF:1 ST:3 PG:8

3

Bioteknologi

BF:2 ST:2 PG:6

4

Teknologi Hijau

BF:2 ST:3 PG:6

5

Alam Sekitar

BF:2 ST:3 PG:6

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
2. Mengukuhkan industri pertanian tempatan	7. Menggalakkan penglibatan usahawan-usahawan industri desa (cottage industry) untuk mencapai persijilan halal melalui kursus-kursus berkaitan. 8. Mewujudkan zon pengeluaran mengikut jajahan melalui Program 1 Daerah Penggawa 1 Produk	• UPEN / Jabatan Pertanian/ PKINK • UPEN / JBTN Pertanian / Perbadanan Pertanian	Jangka Pendek Jangka Pendek
3. Mengembangkan industri penternakan <ul style="list-style-type: none"> • Ruminan • Unggas • Kambing	9. Mengenal pasti kawasan baharu dan mengekalkan kawasan pertanian aktif sedia ada, termasuk padi. 10. Mengadakan kursus-kursus untuk amalan lepas tuai hasil pertanian negeri Kelantan. 11. Menggubal dasar bagi mengekalkan rizab haiwan sedia ada.	• UPEN, Jabatan Pertanian, KADA, IADA, JPS • Jabatan Pertanian • UPEN/PTG/JPVNK	Jangka Pendek Jangka Pendek Jangka Pendek
	12. Mengesyorkan Kerajaan Negeri melalui PTG untuk menggantikan/ menambah semula tanah rizab haiwan yang telah ditukar kepada tanah pembangunan dengan mengenal pasti kawasan baharu yang boleh digunakan untuk mengganti kawasan rizab haiwan.	• UPEN/PTG/JPVNK	Jangka Sederhana
	13. Menggalakkan rakyat menternak lembu secara sistem pawah dan penanaman rumput napier untuk makanan ternakan.	• JPVNK	Jangka Pendek
	14. Mewujudkan pusat penghasilan silaj melalui penyertaan rakyat dan syarikat swasta untuk menampung bekalan makanan ternakan.	• UPEN / JPVNK	Jangka Pendek
	15. Menggalakkan usaha sama ladang ternakan komersial di ladang sawit dengan penyertaan syarikat swasta melalui seminar peluang pelaburan.	• PKINK / PMBK/ PLR / JPVNK	Jangka Panjang

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 2)

Negeri Kelantan Sebagai Hab Halal Utama Negara.

1

Pertanian

BF:3 ST:9 PG:37

2

Industri Asas Tani

BF:1 ST:3 PG:8

3

Bioteknologi

BF:2 ST:2 PG:6

4

Teknologi Hijau

BF:2 ST:3 PG:6

5

Alam Sekitar

BF:2 ST:3 PG:6

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
	<p>16. Memperkasakan industri kambing tenusu / kambing pedaging dengan membuat ujian kualiti susu sekali sebulan bagi setiap ladang, menggalakkan penggunaan pasturia dan mempelbagaikan hasilan ladang.</p>	• JPVNK	Jangka Sederhana
4. Meningkatkan populasi baka lembu berkualiti untuk pengeluaran yang mapan dan ekonomik.	<p>17. Meningkatkan jumlah induk lembu berkualiti dalam populasi ternakan dengan mengadakan kempen “Jom Pakat Simpan Induk Berkualiti”.</p> <p>18. Melakukan pembiakan secara permanan beradas menggunakan semen sejuk beku berkualiti yang akan disuntik kepada induk-induk betina (1,000 kes setahun).</p> <p>19. Membangunkan sistem akreditasi yang menggunakan induk-induk hibrid baka Charolais sebagai asas pembiak untuk menghasilkan lembu berkualiti untuk meletakkan Kelantan sebagai peneraju penternakan lembu hibrid di negara ini.</p> <p>20. Pembelian induk-induk kacukan Charolais berkualiti untuk pengagihan secara pawah di bawah Projek Perintis Lembu Bridlot</p>	• JPVNK	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 3)

Kecemerlangan Sektor Pertanian.

1

Pertanian

BF:3 ST:9 PG:37

2

Industri Asas Tani

BF:1 ST:3 PG:8

3

Bioteknologi

BF:2 ST:2 PG:6

4

Teknologi Hijau

BF:2 ST:3 PG:6

5

Alam Sekitar

BF:2 ST:3 PG:6

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
5. Penambahbaikan Dasar Pertanian Kelantan melalui Gagasan Bertani Satu Ibadah.	21. Menyemak semula Dasar Pertanian Negeri ke arah mewujudkan satu dasar pertanian baru yang berteraskan Bertani Satu Ibadah. 22. Kamival Bertani Satu Ibadah dan Ekspo Tani Kelantan / Hari Peladang, Pentemak dan Nelayan Negeri Kelantan.	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN/ SPARK 	Jangka Pendek
6. Menggalakkan pertanian organik dan menambahbaik taman kekal pengeluaran makanan.	23. Membuat kempen kepada orang ramai untuk meningkatkan kesedaran terhadap pertanian organik. 24. Memperbanyakkan kursus untuk petani dan usahawan untuk amalan pertanian organik. 25. Meningkatkan bilangan petani yang mempunyai persijilan pertanian organik (My Organik) 26. Mewujudkan satu peruntukan kerajaan negeri untuk pembangunan infrastruktur dan penyelenggaraan serta melaksanakan sistem sewaan tapak TKPM. 27. Mewujudkan Taman Pengeluaran Makanan Al-Falah di Lojing Highlands.	<ul style="list-style-type: none"> • KBC • Jabatan Pertanian • UPEN • UPEN/ Perbadanan Pertanian/ PTJKL 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 3)
Kecemerlangan Sektor Pertanian.

1

Pertanian

BF:3 ST:9 PG:37

2

Industri Asas Tani

BF:1 ST:3 PG:8

3

Bioteknologi

BF:2 ST:2 PG:6

4

Teknologi Hijau

BF:2 ST:3 PG:6

5

Alam Sekitar

BF:2 ST:3 PG:6

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
7. Mengoperasikan Perbadanan Kemajuan Pertanian Negeri Kelantan.	28. Pengisian jawatan untuk menggerakkan Perbadanan dan cadangan aktiviti yang boleh dilaksanakan.	• UPEN	Jangka Pendek
8. Merealisasikan Kelantan Jelapang Makanan Negara. • Tanaman • Ternakan • Perikanan	29. Pembangunan sumber pengairan dan saliran yang mencukupi bagi kawasan pertanian. 30. Memperkasakan penggunaan teknologi moden bagi menarik golongan muda dalam aktiviti pertanian. 31. Mengenal pasti tanaman alternatif yang sesuai bagi tanah yang sudah tidak sesuai untuk ditanam padi.	• JPS • Semua Agensi Berkaitan	Jangka Panjang Jangka Pendek Jangka Sederhana
	32. Meluaskan lagi penggunaan kaedah permanian berdas dengan menambah peruntukan bekalan simen beku daripada 5,000 dos setahun kepada 20,000 dos setahun dan mengadakan kempen-kempen melalui majlis sidang penternak.	• UPEN/JPVNK	Jangka Pendek
	33. Bagi menggalakkan industri akuakultur melalui pemberian bantuan input seperti peralatan, benih dan makanan melalui program 'Touch Point'.	• Jabatan Perikanan	Jangka Pendek
	34. Pemuliharaan kolam terbiar agar dapat menyumbang kepada pendaratan akuakultur negeri Kelantan.	• Jabatan Perikanan	Jangka Pendek
	35. Pembinaan sistem air keluar masuk di Laguna Sri Tujuh, Tumpat akan membantu pengeluaran ikan marin 100 orang penternak di kawasan tersebut yang melibatkan kos sebanyak RM30 Juta.	• Jabatan Perikanan	Jangka Panjang
9. Gerakan Pertanian Al-Falah	36. Kajian untuk mengeluarkan makanan ternakan sendiri oleh Kerajaan Negeri. 37. Melaksanakan program Usahawan Tani merangkumi sektor pertanian, penternakan, perikanan dan IKS.	• UPEN/ Semua Jabatan Terlibat • UPEN/ Semua Jabatan Terlibat	Jangka Sederhana Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Industri Hiliran Bagi Produk Pertanian.

1
Pertanian
BF:3 ST:9 PG:37

2
Industri Asas Tani
BF:1 ST:3 PG:8

3
Bioteknologi
BF:2 ST:2 PG:6

4
Teknologi Hijau
BF:2 ST:3 PG:6

5
Alam Sekitar
BF:2 ST:3 PG:6

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> Merangka Pelan Strategik Pembangunan Lebah Kelulut. Merakyatkan Industri Asas Tani. Menjamin kualiti dan keselamatan produk pemprosesan daging segar ruminan dan unggas 	<ol style="list-style-type: none"> Mengadakan bengkel bagi merangka pelan strategik tersebut. Pengumpulan dan pemasaran hasil lebah kelulut secara bersepadu berdasarkan pelan pembangunan. Membina kawasan industri makanan dalam lokaliti setempat dan mewujudkan Industri Makanan Halal. Mengenal pasti produk / industri bagi industri asas tani yang spesifik bagi setiap jajahan. Projek pembangunan usahawan pemprosesan produk berdasarkan ikan melibatkan syarikat bimbingan jabatan untuk memastikan aktiviti pemprosesan dapat dimajukan di samping menyediakan peluang pekerjaan kepada rakyat tempatan. Penguatkuasaan supaya penyembelihan unggas dan ruminan dilakukan di rumah sembelihan seliaan kerajaan secara berpusat melalui satu dasar yang diluluskan oleh Kerajaan Negeri. Mengadakan bancian untuk mengetahui jumlah sebenar penyembelih ayam dan ruminan yang melakukan penyembelihan di luar rumah sembelih atau tempat penyembelihan yang diluluskan. Menggalakkan penternakan unggas dikalangan penternak tempatan melalui kempen kesedaran dan penguatkuasaan undang-undang berkaitan. 	<ul style="list-style-type: none"> UPEN/ Jabatan Pertanian Negeri Kelantan / KBC UPEN / PKINK Jabatan Perikanan UPEN / PKINK 	Jangka Pendek
			Jangka Pendek
			Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1) Negeri Kelantan Sebagai Hab Halal Utama Negara

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ul style="list-style-type: none"> 1. Mengukuhkan industri bioteknologi 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Menggalakkan jalinan kerjasama di peringkat antarabangsa bagi memajukan Lembah Agro Bio Negeri Kelantan. 2. Kajian ke arah penghasilan baja organik sendiri oleh Kelantan Biotech Corporation Sdn. Bhd. 3. Meningkatkan pengeluaran benih ikan air tawar melalui Pusat Pengeluaran Benih Ikan Air Tawar Machang. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN / JPNK / KBC • Jabatan Perikanan 	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 2) Penghasilan Manfaat Dari Teknologi Bio.

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ul style="list-style-type: none"> 2. Membuat Dasar Bioteknologi Negeri Kelantan. 	<ul style="list-style-type: none"> 4. Mengadakan bengkel bagi merangka dasar tersebut. 5. Mempromosikan potensi dan kepentingan bidang bioteknologi melalui Karnival Bio Kelantan. 6. Menghasilkan benih-benih tanaman bermutu melalui teknologi biotek. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN / PMBK / KBC 	Jangka Pendek

1
Pertanian
BF:3 ST:9 PG:37

2
Industri Asas Tani
BF:1 ST:3 PG:8

3
Bioteknologi
BF:2 ST:2 PG:6

4
Teknologi Hijau
BF:2 ST:3 PG:6

5
Alam Sekitar
BF:2 ST:3 PG:6

Bidang Fokus (BF: 1) Pelaksanaan Konsep Pembangunan Hijau

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1. Merangka Pelan Induk Teknologi Hijau.	1. Mengadakan perbincangan bersama pihak-pihak yang mempunyai kepakaran dalam bidang ini ke arah merangka pelan induk teknologi hijau negeri Kelantan.	• UPEN / PBT/ KUM	Jangka Pendek
2. Melaksanakan konsep pembangunan hijau (green initiative)	2. Penghasilan projek tenaga melalui mini hidro, solar, biogas dan biomass. 3. Mewujudkan industri penghasilan produk biodegradasi.	• UPEN/KUMH/PBT	Jangka Sederhana
	4. Memperkenalkan polisi-polisi berkaitan teknologi hijau di peringkat negeri untuk menarik minat pelabur-pelabur berkaitan teknologi hijau. 5. Promosi melalui Ekspo Hijau Kelantan.	• UPEN / KUMH	Jangka Panjang
		• UPEN / KUMH	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 2) Inisiatif “Green City” Di Semua PBT.

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
3. Merangka Dasar Perbandaran Lestari Negeri Kelantan	6. Menyediakan Pelan pembangunan dan pelaksanaan bandar mampan.	• UPEN / KUMH / PBT/JPBD	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Pengekalan Alam Sekitar Secara Lestari.

1

Pertanian

BF:3 ST:9 PG:37

2

Industri Asas Tani

BF:1 ST:3 PG:8

3

Bioteknologi

BF:2 ST:2 PG:6

4

Teknologi Hijau

BF:2 ST:3 PG:6

5

Alam Sekitar

BF:2 ST:3 PG:6

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1. Meningkatkan kualiti hidup dan alam sekitar selaras dengan kemajuan ekonomi, sosial & kebudayaan.	<ul style="list-style-type: none"> 1. Kawalan pencemaran air dari industri batik dengan memastikan pengusaha merawat sisa buangan sebelum dilepaskan ke sistem saliran. 2. Melaksanakan pembangunan yang baharu menggunakan sistem kumbahan berpusat. 3. Mengadakan kempen kesedaran kepada orang ramai berkaitan dengan alam sekitar. 4. Memanfaatkan kepelbagaiannya bio (biodiversiti) untuk mengekalkan alam sekitar secara lestari. 	<ul style="list-style-type: none"> • JAS • JAS • JAS/PBT • UPEN / KBC 	<ul style="list-style-type: none"> Jangka Pendek Jangka Sederhana Jangka Pendek Jangka Pendek
2. Penanaman dalam Kawasan Pembangunan baharu	5. Mensyaratkan kewujudan kawasan penanaman dalam pengambilan tanah untuk pembangunan.	• PBT	Jangka Pendek

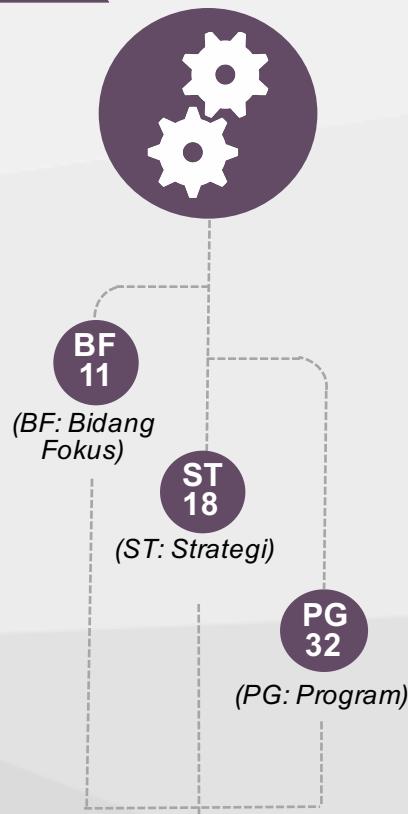

Bidang Fokus (BF: 2)

Pemerkasaan Pembangunan Lestari.

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
3. Mewujudkan Sekretariat Alam Hijau Sejahtera.	6. Projek kitar semula, biogas, kompos dan pembersihan sungai.	• UPEN/JAS/ PBT	Jangka Pendek

JAWATANKUASA 9- KERJARAYA, INFRASTRUKTUR, PENGANGKUTAN DAN UTILITI

Skop Utama	Bidang Fokus	Aspek
1 Kerjraya BF:1 ST:3 PG:10	1 Rangkaian jalan raya dan lebuh raya	1 Ekonomi/ Sosial
2 Infrastruktur BF:5 ST:8 PG:10	1 Pembangunan infrastruktur dan utiliti 2 Kelantan sebagai hab penerangan serantau dan antarabangsa 3 Bencana banjir 4 Infrastruktur sokongan bagi pembangunan pelabuhan 5 Hab pengangkutan bersepadu	1 Ekonomi/ Sosial 2 Ekonomi/ Sosial 3 Sosial 4 Ekonomi/ Sosial 5 Ekonomi/ Sosial
3 Utiliti BF:5 ST:7 PG:12	1 Rangkaian paip air bersih 2 Pengurusan perkhidmatan bekalan air 3 Pembangunan dan pengurusan sumber air 4 Mekanisme penyelarasian mesra utiliti 5 Bekalan elektrik	1 Ekonomi/ Sosial 2 Sosial 3 Sosial 4 Sosial 5 Sosial

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Rangkaian Jalan Raya Dan Lebuhraya

1

Kerjaya

BF:1 ST:3 PG:10

2

Infrastruktur

BF:5 ST:8 PG:10

3

Utiliti

BF:5 ST:7 PG:12

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ul style="list-style-type: none"> 1. Penguraian aliran trafik di laluan – laluan utama 2. Rangkaian jalan raya antara pusat pertumbuhan baru / bandar baru 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Jambatan Palekbang, Tumpat – Kg. China, Kota Bharu 2. Menaiktaraf jalan – jalan sedia ada dan penambahan lingkaran luar 3. Lebuhraya Kota Bharu – Kuala Krai 4. Menyiapkan Projek Lebuhraya Rakyat. 5. Central Spine Road (Pelaksanaan di buat secara serentak) 6. Pelebaran Lebuhraya Timur - Barat 7. Jalan Pesisiran Pantai 8. Lebuhraya Pantai Timur Fasa 3 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN / JKR 	Jangka Sederhana
<ul style="list-style-type: none"> 3. Menyediakan rangkaian pengangkutan darat bagi menghubungkan Malaysia-Thailand. 	<ul style="list-style-type: none"> 9. Jambatan Pengkalan Kubor – Takbai 10. Jambatan Kedua Rantau Panjang – Sg. Golok 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN / JKR / KKR / Thailand 	Jangka Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)
Pembangunan Infrastruktur Dan Utiliti.

1

Kerjaya

BF:1 ST:3 PG:10

2

Bidang Fokus (BF: 2)
Kelantan Sebagai Hab Penerbangan Serantau Dan Antarabangsa.

Infrastruktur

BF:5 ST:8 PG:10

3

Utiliti

BF:5 ST:7 PG:12

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ul style="list-style-type: none"> 1. Mewujudkan Pelan Pembangunan Infrastruktur dan Utiliti. 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Mengadakan bengkel bagi merangka pelan pembangunan tersebut. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN 	Jangka Pendek

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ul style="list-style-type: none"> 2. Menaiktaraf Lapangan Terbang Sultan Ismail Petra (LTSIP) sebagai lapangan terbang serantau <ul style="list-style-type: none"> • Menjadikan LTSIP sebagai pusat transit untuk penerbangan haji • Menjadikan LTSIP sebagai hab penerbangan ke negara – negara ASEAN 3. Menyelesaikan isu tanah di kawasan sekitar 	<ul style="list-style-type: none"> 2. Pembesaran terminal sedia ada dan pelebaran ‘taxiway’ 3. Menyelesaikan isu tanah di kawasan sekitar 	<ul style="list-style-type: none"> • MOT/JKR/UPEN 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 3) Bencana Banjir.

1

Kerjaya
BF:1 ST:3 PG:10

2

Infrastruktur

BF:5 ST:8 PG:10

3

Utiliti

BF:5 ST:7 PG:12

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
3. Mewujudkan Pelan Struktur Perparitan dan Saliran untuk seluruh kawasan di daerah yang terlibat dengan banjir	4. Penyelenggaraan sistem perparitan sedia ada 5. Menaiktaraf sistem perparitan sedia ada dan membina saliran – saliran baru	• JPS	Jangka Pendek
4. Pengurusan Bencana Banjir	6. Program Pengurusan Bencana Banjir (PRABAN)	• JPS	Jangka Pendek
5. Rancangan tebatan lembangan sungai Kelantan 6. Rancangan Tebatan Banjir Sungai Golok.	7. Membina empangan Nenggiri dan empangan Lebir. 8. Mengambil inisiatif yang berkesan bagi Pembinaan Tebatan Banjir Sungai Golok	• JPS	Jangka Sederhana

Bidang Fokus (BF: 4)

Infrastruktur Sokongan Bagi Pembangunan Pelabuhan

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
7. Menghubungkan pelabuhan dengan jaringan lebuhraya	9. Membina lebuhraya menghubungkan Lebuhraya Kota Bharu – Kuala Krai ke Pelabuhan Tok Bali.	• UPEN/JKR	Jangka Panjang

Bidang Fokus (BF: 5)

Hab Pengangkutan Bersepadu

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
8. Mengadakan hab pengangkutan awam dengan penglibatan sektor awam dan swasta bagi mengelakkan kesesakan lalulintas di kawasan bandar.	10. Membina terminal pengangkutan bersepadu seperti di Bandar Baru Tunjong	• UPEN/PBT/PBBT	Jangka Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1) Rangkaian Paip Air Bersih

1

Kerjaya

BF:1 ST:3 PG:10

2

Infrastruktur

BF:5 ST:8 PG:10

3

Utiliti

BF:5 ST:7 PG:12

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> Mengurangkan kehilangan air tidak berhasil (NRW) menjadi 38% (nasional) pada tahun 2021. Meningkatkan kawasan liputan dan capaian kepada perkhidmatan air bersih. Liputan air terawat mencapai sasaran 90% pada tahun 2021. 	<ol style="list-style-type: none"> Penggantian paip-paip lama dan meter-meter lama kepada baharu (2900 KM). Pemasangan sistem pengesan kebocoran air. Pemasangan paip – paip baru untuk melunaskan liputan 70 km setahun (10% setahun) 	<ul style="list-style-type: none"> AKSB 	Jangka Sederhana

Bidang Fokus (BF: 2) Pengurusan Perkhidmatan Bekalan Air.

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> Meningkatkan perolehan air terawat pada kuantiti yang mencukupi dan kualiti yang tinggi 	<ol style="list-style-type: none"> Pembangunan infrastruktur bekalan air - pertambahan loji rawatan air/tangki/sistem retikulasi. Menyediakan 'compact' loji bagi kampung – kampung terpencil Menyediakan sistem air tandak / telaga yang sistematik bagi kampung – kampung kecil 	<ul style="list-style-type: none"> AKSB 	Jangka Panjang

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 3) Pembangunan Dan Pengurusan Sumber Air.

1

Kerjaya

BF:1 ST:3 PG:10

2

Infrastruktur

BF:5 ST:8 PG:10

3

Utiliti

BF:5 ST:7 PG:12

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
4. Pembangunan sumber air empangan bawah tanah, penerokaan baru dalam pengurusan sumber air seperti telaga jejari, Nano Ozon, teknologi tanpa kimia.	7. 'Catchment area' – perlu ada kawal selia dan perancangan 8. Penubuhan Pihak Berkuasa Empangan Bawah Tanah	• UPEN/JANK/JPS	Jangka Panjang
5. Membangunkan strategi jangka panjang bagi pengurusan sumber air bagi memastikan bekalan air terjamin	9. Perlindungan kawasan tадahan air	• UPEN/JANK/JPS	Jangka Pendek

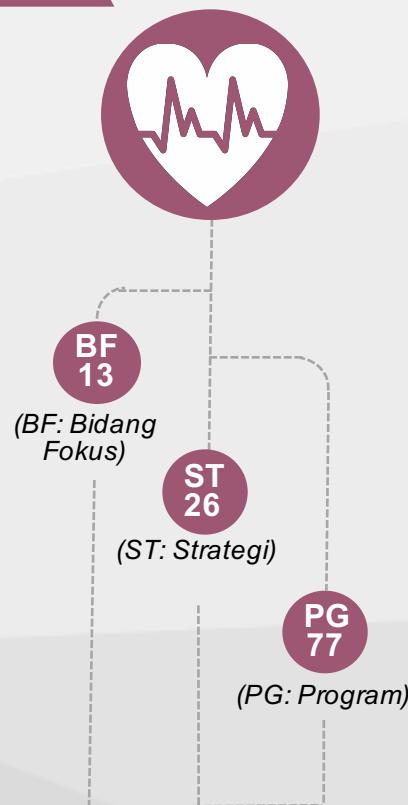
Bidang Fokus (BF: 4) Mekanisme Penyelarasian Mesra Utiliti

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
6. Mewujudkan hubungan operasi, kewangan dan lain – lain	10. Penubuhan Bahagian Utiliti & GIS	• UPEN	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 5) Bekalan Elektrik

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
7. Pembekalan / penstabilan bekalan elektrik yang mencukupi	11. Mengenal pasti tapak baru PMU bagi sebarang jenis pembangunan berskala besar 12. Menaiktaraf talian elektrik 33kV	• UPEN/TNB	Jangka Sederhana

JAWATANKUASA 10- KERAJAAN TEMPATAN, PERUMAHAN DAN KESIHATAN

Skop Utama

1

Kerajaan Tempatan
BF:8 ST:18 PG:49

Bidang Fokus

- 1 Memantapkan penerapan elemen-elemen Islam dalam pentadbiran PBT
- 2 Kebersihan keceriaan & kesihatan
- 3 Pengurusan saliran dan perparitan
- 4 Mewujudkan hab bersepadu pengangkutan awam
- 5 Pengurusan lalulintas bandar
- 6 Pembangunan yang menepati Perbandaran Islam
- 7 Pertumbuhan Ekonomi Tempatan
- 8 PBT berdikari

Aspek

- 1 Sosial
- 2 Kebersihan
- 3 Kebersihan
- 4 Ekonomi/Sosial
- 5 Sosial
- 6 Ekonomi/Sosial
- 7 Ekonomi
- 8 Ekonomi

- 1
- 2

Perumahan
BF:2 ST:4 PG:14

- 1 Satu keluarga satu rumah
- 2 Memberi kemudahan perumahan kepada pelbagai lapisan rakyat.

- 1 Sosial
- 2 Sosial

- 1
- 2
- 3

Kesihatan
BF:3 ST:4 PG:14

- 1 Melahirkan masyarakat cakna kesihatan
- 2 Bantuan pesakit kronik
- 3 Meningkatkan kecekapan pengurusan dan pemantauan kesihatan di peringkat Negeri

- 1 Sosial
- 2 Sosial
- 3 Sosial

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Memantapkan penerapan elemen-elemen Islam dalam pentadbiran PBT

1

Kerajaan Tempatan
BF:8 ST:18 PG:49

2

Perumahan
BF:2 ST:4 PG:14

3

Kesihatan
BF:3 ST:4 PG:14

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> Mendidik warga PBT ke arah memahami Konsep Perbandaran Islam selaras dengan Dasar Perbandaran Islam 	<ol style="list-style-type: none"> Merangka dasar Pembangunan Perbandaran Islam dengan jelas dan lengkap. Memantapkan fikrah Islam dikalangan warga PBT Memanjangkan Falsafah 5K ke seluruh PBT Kelantan (Keilmuan, Kepatuhan, Kebajikan, Kebersihan & Kesejahteraan) Kempen kepada komuniti (Orang awam, peniaga & pasaraya) 	<ul style="list-style-type: none"> KT/PBT 	Jangka Pendek
<ol style="list-style-type: none"> Menguatkuasakan undang-undang 	<ol style="list-style-type: none"> Memperkasa dan menambahbaik UUK PBT Menubuhkan Polis Sejahtera di bawah PBT.(Penjenamaan semula Pasukan Penguatkuasa PBT) Meningkatkan penguatkuasaan Undang-Undang Kecil berkaitan tatasusila Islam di Kawasan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) Mengadakan kempen dan program kesedaran di setiap peringkat masyarakat bermula pada awal persekolahan 	<ul style="list-style-type: none"> PBT 	Jangka Pendek

1

 Kerajaan Tempatan
BF:8 ST:18 PG:49
2

 Perumahan
BF:2 ST:4 PG:14
3

 Kesihatan
BF:3 ST:4 PG:14

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
3. Menggalakkan penglibatan masyarakat dalam aktiviti kebersihan dan keceriaan	9. Memperkasakan peranan jawatankuasa penduduk 10. Bekerjasama dengan NGO untuk mempromosikan kebersihan dan keceriaan. 11. Meningkatkan produktiviti dan mutu perkhidmatan melalui penswastaan perkhidmatan pungutan sampah dan tapak pelupusan.	• KT/ PBT/ PPN/PTJ	Jangka Pendek
4. Kecekapan pengurusan kebersihan	12. Mempergiatkan program kitar semula (waste to wealth) 13. Kempen dan penguatkuasaan bagi pengasingan sampah di punca	• UPEN/KT/PBT/ PPN/PTJ	Jangka Pendek
5. Memperkasakan logistik	14. Pusat transit sampah dan “mobile compactor” 15. Perolehan baharu aset-aset pembersihan	• UPEN/KT/PBT/ PPN/PTJ	Jangka Pendek
6. Kecekapan pengurusan tapak pelupusan	16. Pengurusan Tapak Pelupusan Sanitari yang lebih selamat dan terkawal dan dilengkapi dengan Sistem Perawatan “Leachate”.	• UPEN/PBT	Jangka Pendek
7. Memperbanyakkan kawasan hijau	17. Program penanaman pokok-pokok teduhan dan hiasan 18. Mengezon dan mewartakan kawasan hijau	• PBT/JPNK	Jangka Pendek/ Sederhana
8. Menceriakan kawasan bandar	19. Mewujudkan landskap mini di kawasan tumpuan 20. Menceriakan “back lane” 21. Mural dan “sculpture” di kawasan strategik 22. Menyediakan/menambahbaik fasiliti rekreasi dan landskap di taman perumahan 23. Taman Rekreasi Keluarga di Setiap Jajahan 24. Menaiktaraf / penyelenggaraan / pembinaan padang bola dan taman rekreasi di setiap PBT 25. Peruntukan khusus untuk program keceriaan dan keindahan bandar	• KT/PBT	Jangka Pendek/ Sederhana

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 2)
Kebersihan Keceriaan & Kesihatan

1

Kerajaan Tempatan

BF:8 ST:18 PG:49

2

Perumahan

BF:2 ST:4 PG:14

3

Kesihatan

BF:3 ST:4 PG:14

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
9. Kolaborasi bersama dengan Kementerian Kesihatan	26. Kempen kesedaran penyakit berjangkit dan penyakit tidak berjangkit	• UPEN/KT/PBT	Jangka Pendek
10. Pencahayaan	27. Menggalakkan penggunaan tenaga boleh diperbaharui (renewable energy) 28. Menggalakkan penggunaan lampu cekap tenaga (LED) 29. Melibatkan tajaan swasta dalam program pencahayaan 30. Menambahbaik pencahayaan di lokasi tertentu dan tempat tumpuan.	• UPEN/KT/PBT	Jangka Sederhana

1

Kerajaan Tempatan
BF:8 ST:18 PG:49

2

Perumahan
BF:2 ST:4 PG:14

3

Kesihatan
BF:3 ST:4 PG:14

Bidang Fokus (BF: 3) Pengurusan Saliran Dan Perparitan

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
11. Mengurangkan impak banjir kilat	31. Membina dan menaiktaraf saliran di dalam kawasan berisiko banjir. 32. Penyelenggaraan saliran sedia ada secara berkala. 33. Jaringan saliran yang lebih teratur dan sistematis	• KT/PBT/JPS/JPBD	Jangka Sederhana

Bidang Fokus (BF: 4) Mewujudkan Hab Bersepadu Pengangkutan Awam

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
12. Mengadakan hab pengangkutan awam dengan penglibatan sektor swasta	34. Membina Terminal Pengangkutan Bersepadu melalui inisiatif swasta 35. Membangunkan Terminal Pengangkutan sokongan di Lembah Sireh dan Tunjong, Kota Bharu 36. Menaiktaraf stesen bas. 37. Menambahbaik stesen kereta sewa.	• KT/PBT/PPN / PTJ	Jangka Sederhana

Bidang Fokus (BF: 5) Pengurusan Lalulintas Bandar

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
13. Mengurangkan kesesakan lalulintas di kawasan bandar	38. Mewujudkan aliran trafik sehala memasuki bandar 39. Melebarkan jalan utama bandar	• KT/PBT/PPN / PTJ	Jangka Sederhana

1

Kerajaan Tempatan
BF:8 ST:18 PG:49

2

Perumahan
BF:2 ST:4 PG:14

3

Kesihatan
BF:3 ST:4 PG:14

Bidang Fokus (BF: 6) Pembangunan Yang Menepati Perbandaran Islam

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
14. Pembangunan bandar-bandar baru berdasarkan ciri-ciri Islam dan beridentiti Kelantan 15. Menerapkan inisiatif "Green City" di semua PBT	40. Mewujudkan Dasar Perbandaran Islam 41. Menyediakan pelan pembangunan dan pelaksanaan bandar hijau (Green Cities Action Plan)	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN/KT/PBT/JPBD 	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 7) Pertumbuhan Ekonomi Tempatan

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
16. PBT mesra pelabur 17. Menggalakkan pemasaran barang tempatan.(30% barang tempatan di pasaraya)	42. Menubuhkan Unit Khas Pemantauan 43. Memasukkan syarat pemasaran barang tempatan sebagai sebahagian syarat lesen premis pasaraya 44. Inisiatif Kiosk penjaja bandar	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN/KT/PBT 	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 8) PBT Berdikari

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
18. Peningkatan hasil PBT	45. Mengenal pasti punca hasil baharu 46. Meningkatkan kecekapan dan tadbir urus 47. Meningkatkan penguatkuasaan undang-undang 48. PBT mesra pelabur 49. Perbelanjaan berhemat	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN/BKT 	Jangka Pendek

1

Kerajaan Tempatan
BF:8 ST:18 PG:49

2

Perumahan
BF:2 ST:4 PG:14

Bidang Fokus (BF: 1) Satu Keluarga Satu Rumah

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1. Mewujudkan sistem pangkalan data perumahan negeri	1. Membuat kajian untuk mengenal pasti keperluan sebenar perumahan di Kelantan 2. Mengemaskini maklumat "Land Bank" di setiap jajahan untuk rumah mampu milik	• BHG PERUMAHAN/ PTG /PTJ	Jangka Pendek
2. Memperkemaskan dasar dan pelaksanaan Rumah Mampu Milik Negeri Kelantan	3. Memantau pelaksanaan Dasar Rumah Mampu Milik 4. Kolaborasi bersama KPKT bagi pembinaan rumah PPR 5. Menubuhkan Lembaga Perumahan Negeri 6. Mewujudkan dana khas perumahan rakyat bagi rakyat yang tidak mendapat pinjaman bank/institusi kewangan(Tabung Perumahan Negeri)	• BHG PERUMAHAN	Jangka Pendek
3. Menggalakkan pasangan baru kahwin untuk memiliki rumah sendiri	7. Kempen kesedaran kepada pasangan baru berkahwin untuk memiliki rumah sendiri	• BHG PERUMAHAN	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 2)

Memberi Kemudahan Perumahan Kepada Pelbagai Lapisan Rakyat.

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
4. Menyemak Dasar Rumah Mampu Milik Negeri Kelantan	8. Semakan dan kajian semula Dasar Rumah Mampu Milik Kerajaan Negeri 9. Kajian harga rumah & kelayakan pembeli 10. Kemudahan pembiayaan mudah kepada pembeli bermasalah dokumen 11. Membantu pesara polis dan bekas tentera untuk mendapatkan rumah. 12. Rumah mampu milik di setiap jajahan. 13. Tawaran tapak rumah pada harga rendah. 14. Keutamaan kepada Armalah dan OKU untuk memilik rumah.	• SPARK/ BHG PERUMAHAN/	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1)

Melahirkan Masyarakat Cakna Kesihatan

1

Kerajaan Tempatan

BF:8 ST:18 PG:49

2

Perumahan

BF:2 ST:4 PG:14

3

Kesihatan

BF:3 ST:4 PG:14

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> 1. Program Kesihatan Rakyat 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Melakukan pemeriksaan kesihatan berkala 2. Menggalakkan gaya hidup sihat 3. Pemakanan gizi sihat 4. Kesihatan mental 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN / PPN / JKM / BPK / U-KEKWA 	Jangka Pendek
<ol style="list-style-type: none"> 2. Memperkasakan kurikulum Kebersihan & Kesihatan di sekolah-sekolah di bawah kelolaan Kerajaan Negeri 	<ol style="list-style-type: none"> 5. Kempen dan ceramah kesedaran kesihatan di sekolah YIK 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN / PPN / JKM / PTJ / YIK / JPN /M JKN 	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 2)

Bantuan Pesakit Kronik

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> 3. Menyediakan data pesakit kronik 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Menetapkan SOP Penyaluran Bantuan Kebajikan <ul style="list-style-type: none"> • Pengagihan Kebajikan (dari peringkat atasan kepada peringkat golongan sasaran) • Penyaluran Laporan (dari peringkat golongan sasaran kepada peringkat atasan) 	<ul style="list-style-type: none"> • JKNK/PPN 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 3)

Meningkatkan Kecekapan Pengurusan Dan Pemantauan Kesihatan Di Peringkat Negeri

1

Kerajaan Tempatan
BF:8 ST:18 PG:49

2

Perumahan
BF:2 ST:4 PG:14

3

Kesihatan

BF:3 ST:4 PG:14

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<p>4. Memperkasakan kolaborasi antara Kerajaan Negeri dan Agensi-agensi lain dalam aspek kesihatan</p>	<p>7. Mewujudkan pangkalan data berpusat bagi penerima bantuan di peringkat jajahan 8. Mengadakan kempen serta program kesedaran di setiap lapisan masyarakat bermula di peringkat awal sekolah. 9. Memperkasakan peranan Jawatankuasa Penduduk. 10. Memperhebatkan promosi melalui media massa. 11. Mewujudkan kolaborasi ko-kurikulum/ program kebersihan dan kesihatan antara YIK dan JPN 12. Memperluaskan Program IKBAR 13. Menggalakkan Pusat Hemodialisis secara wakaf 14. Membantu Program derma darah (SEJIWA)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • PPN/JKNK/PPD 	Jangka Pendek

BF
11

(BF: Bidang Fokus)

ST
17

(ST: Strategi)

PG
56

(PG: Program)

1

2

3

Skop Utama

1
Belia

BF:5 ST:9 PG:32

2

Sukan

BF:4 ST:6 PG:20

3

NGO

BF:2 ST:2 PG:4

Bidang Fokus

- 1 Kepimpinan Belia
- 2 Pengantarabangsaan Belia
- 3 Keusahawanan Belia
- 4 Kemahiran Belia
- 5 Sahsiah Belia

Aspek

- 1 Sosial
- 2 Sosial
- 3 Ekonomi
- 4 Ekonomi
- 5 Sosial

- 1 Pembangunan Sukan
- 2 Sukan Komuniti
- 3 Rekreasi Luar
- 4 Sukan Elektronik

- 1 Sosial
- 2 Sosial
- 3 Sosial
- 4 Sosial

- 1 Penglibatan NGO
- 2 Pemerkasaan NGO

- 1 Sosial
- 2 Sosial

1

Belia

BF:5 ST:9 PG:32

2

Sukan

BF:4 ST:6 PG:20

3

NGO

BF:2 ST:2 PG:4

Bidang Fokus (BF: 1) Kepimpinan Belia

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> Memperkasa belia Kelantan Semakan Semula Dasar Belia Kelantan 2005 	<ol style="list-style-type: none"> Penubuhan Dewan Undangan Negeri Belia Kelab Belia Kelantan Peringkat Jajahan (KBK) Penubuhan Pusat Belia Kelantan (PBK) Pengkalan Data Belia Majlis Perundingan Belia Kelantan Program Felo Kelantan (GLC) Sukarelawan Belia Darul Naim Kem Latihan Kepimpinan Belia Penyertaan: Parlimen Belia Malaysia Penyertaan: Felo Perdana 	<ul style="list-style-type: none"> UPEN/UBES/ PEJ. DEWAN NEGERI/PUSAT KHIDMAT DUN/ JBSN/KBS/ MBK/KNK/ PKINK 	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 2) Pengantarabangsaan Belia

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> Menyertai program Antarabangsa Pengiktirafan Antarabangsa Penganjuran Program Antarabangsa 	<ol style="list-style-type: none"> Penyertaan: MyCorps DOE "International Award" "International Youth Exchange" "International Youth Program" "International Bike Week" "International Study Visit" 	<ul style="list-style-type: none"> UBES/JBSN & KBS/KLN/YIK 	Jangka Pendek

Bidang Fokus (BF: 3) Keusahawanan Belia

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ol style="list-style-type: none"> Memperkasakan 1000 usahawan belia Melahirkan 1000 Usahawan Tani 	<ol style="list-style-type: none"> Kursus & Latihan Keusahawanan berdasarkan IKS Kelab Usahawan Muda Bazar / Pasar Belia Program Usahawan Tan iBelia Usahawan Internet 	<ul style="list-style-type: none"> UPEN/UBES/ PKINK/ U-KEKWA/ PEJABAT EXCO PERTANIAN/ PEJABAT EXCO USAHAWAN 	Jangka Pendek

BERSATU MAJU

START / FINISH

1

Belia

BF:5 ST:9 PG:32

Bidang Fokus (BF: 4)

Kemahiran Belia

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
8. Menjalankan program kemahiran	22. Kursus Penggunaan “Dron” 23. Seminar “Art and Design” 24. Pengurusan “Database” 25. Kursus Membalik Telefon 26. Kursus Gunting Rambut 27. Kursus “Application Programmer”	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN/UBES/ • IKBN/JPK/ • KESDEC/SAMSUNG TECH CENTRE, 	Jangka Pendek

2

Bidang Fokus (BF: 5)

Sahsiah Belia

BF:4 ST:6 PG:20

3

NGO

BF:2 ST:2 PG:4

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
9. Mengadakan Kempen Kesedaran Sosial	28. Kursus Perkasa Jati diri dan Akhlak 29. Khemahil badah Mega Kelantan 30. Lawatan ke Penjara 31. Skim Az-Ziwaj RM700-RM1000 32. Jelajah Motivasi Generasi Sejahtera	<ul style="list-style-type: none"> • UBES/PEJABAT EXCO PEMB. INSAN/YIK/ • AADK/PDRM/ • JAHEAIK 	Jangka Pendek

Skop Utama

Bidang Fokus (BF: 1) Pembangunan Sukan

1

Belia

BF:5 ST:9 PG:32

2

Bidang Fokus (BF: 2) Sukan Komuniti

Sukan
BF:4 ST:6 PG:20

3

Bidang Fokus (BF: 3) Rekreasi Luar

NGO
BF:2 ST:2 PG:4

Bidang Fokus (BF: 4) Sukan Elektronik

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ul style="list-style-type: none"> 1. Mewujudkan Dasar Sukan Kelantan 2. Kerjasama dengan kelab-kelab Sukan 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Penyediaan Kertas Dasar 2. Penubuhan Jawatankuasa Penggubalan Dasar Sukan Kelantan 3. Kursus Pengurusan NGO Sukan 4. Kerjasama bersama pihak MSN 5. Mewujudkan fasiliti Sukan yang baik. 	<ul style="list-style-type: none"> • UPEN/UBES/ • JBSN/MSN 	Jangka Pendek

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
<ul style="list-style-type: none"> 3. Menganjurkan pelbagai pertandingan yang melibatkan sukan komuniti. 4. Memberikan fokus kepada sukan berprestasi tinggi yang melambangkan identiti Kelantan. 	<ul style="list-style-type: none"> 6. Pertandingan Bola Liga DUN 7. Pertandingan Badminton 8. Pertandingan Bola Jaring 9. Pertandingan Catur / Dam / Dart 10. Pertandingan Sukan Rakyat 11. Pertandingan Larian 	<ul style="list-style-type: none"> • UBES/PKD/ • MSN/U-KEKWA/ • JBSN/MBK. 	Jangka Pendek

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
5. Menganjurkan pelbagai aktiviti rekreasi luar	<ul style="list-style-type: none"> 12. Ekspedisi Berkayak 13. Ekspedisi Mendaki Gunung 14. Kursus Tali Tinggi 15. Pertandingan "Wall Climbing" 16. Aktiviti berbasikal 	<ul style="list-style-type: none"> • UBES/PKD/MSN/ • U-KEKWA/JBSN/ • MBK 	Jangka Pendek

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
6. Menganjurkan dan menggalakkan program berkaitan E-Sport	<ul style="list-style-type: none"> 17. Pertandingan "Mobile Legends" 18. Pertandingan "Fifa World Cup" 19. Pertandingan "PUBG" 20. Pertandingan "DOTA" 	<ul style="list-style-type: none"> • UBES/PKD/MSN/ • JBSN/MBK/ • YIK. 	Jangka Pendek

1

Belia

BF:5 ST:9 PG:32

Bidang Fokus (BF: 2) Penglibatan NGO

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1. Melibatkan NGO dalam program Kerajaan	1. Menubuhkan Pusat NGO Kelantan ditempatkan di Pusat Belia Kelantan. 2. Melibatkan NGO dalam perancangan.	• UBES/KNK/JBSN/ • MBK	Jangka Pendek

2

Sukan

BF:4 ST:6 PG:20

Bidang Fokus (BF: 2) Pemerkasaan NGO

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
2. Memperkasa Konfederasi NGO Kelantan	3. Kursus Pengurusan NGO Kelantan 4. Sidang NGO Kelantan 2019	• UBES/KNK/JBSN/ • MBK	Jangka Pendek

3

NGO

BF:2 ST:2 PG:4

Skop Utama

1

Belia

BF:5 ST:9 PG:32

Bidang Fokus (BF: 2) Penglibatan NGO

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
1. Melibatkan NGO dalam program Kerajaan	1. Menubuhkan Pusat NGO Kelantan ditempatkan di Pusat Belia Kelantan. 2. Melibatkan NGO dalam perancangan.	• UBES/KNK/JBSN/ • MBK	Jangka Pendek

2

Sukan

BF:4 ST:6 PG:20

Bidang Fokus (BF: 2) Pemerkasaan NGO

STRATEGI (ST)	PROGRAM (PG)	JABATAN PELAKSANA	TEMPOH
2. Memperkasa Konfederasi NGO Kelantan	3. Kursus Pengurusan NGO Kelantan 4. Sidang NGO Kelantan 2019	• UBES/KNK/JBSN • MBK	Jangka Pendek

3

NGO

BF:2 ST:2 PG:4

**KELANTAN
MELANGKAH
KE HADAPAN
2018-2023**

portfolio

2018 - 2023